

132.

204353

Trandafiri și Viorele.

Poesii populare

culese și ordinate

de

Jon Pop Reteganul

învățătorii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Edițiunea II. amplificată.

LIBRARIA ȘCOLILOR
C. SFETEA
IN FAȚA GRĂDINII SĂNĂTOȘII
BUCUREȘTI

ȘHERLA.

Tipariul și editura Tipografiei „Aurora“ A. Todora

1891.

Din introducerea la ediția I.

Iubite cititoriule!

Pre totă fața pământului, unde a binevoit Ddeu să arunce câte un Român, acela se cunoște din alte neamuri. Ér' dintre toți Români, Românul dela sate, săteanul, e cel mai vrednic de luare aminte, de băgare în sémă. Dela început încă, decând ne-a adus marele împérat Traian în Dacia, săteanul Român a stat și stă neclătit credințios obiceiurilor sale vechi, ce le moscení dela părinții și moșii lui, dinpreună cu dicala: »așa m'am pomenit« și »așa am apucat din bētrâni.« El a muncit și muncesce în holdele și ogórele câșcigate cu lupte crunte și îngrășate cu sânge scump, sânge vitejesc. El din bucățelele sale de pământ sa nutrit și se nutresce pre sine, soția sa, copii săi..... El, săteanul român, a stat și stă de 1780 ani aci, ca Român, ca viteaz, înfruntând cu peptul seu cel lat orí ce nēvăliri, orí ce vrăsmășii veniau asupra scumpei

noştre ţeri; el a stat şi stă ca un pădător pus de Ddeu să ţină pacea, să înfrunte rescólele din ţera în care e aşedat. Da, săteanul român a vădut multe neamuri vrăşmaşe şi păgâne cari veniau asupra lui: se-l prade şi fure, se-l necăjescă şi chinuescă, — le-a vădut dic pre tóte perind şi perindu-le până şi urma, apunënd, stingându-se ca fumul şi topindu-se ca céra de faţa focului; şi el a rămas, căci: »apa trece petrile remân,« şi va remané în veci, căci:

Românu e în potere,
Şi Românu'n veci nu pere.

Şi a pătimit fórte multe neamul românesc, care în cea mai mare parte a fost săteanul greu-muncitor, de unde a şi remas dicala:

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Trece-un reu şi-o supărare
Vine alta şi mai mare.

Să -tăcem de năvălirile cele multe şi dese ale popórelor sělbatice şi să vedem numai că pres-te acelea cât a mai avut a pătimi, câte greutăţi a avut a învinge? Dar' óre este cu potinţă să le pot scrie eu, unul, care numai abia de câţi-va ani trăesc; un tiner, care dintre săteni nu am eşit decât fórte pucin, decând intraiú într'asta lume plină de uneltiri; eu, care din légân şi până în anii juniei, cu Români săteni am supt un aer, am mâncat o pâne, am portat o opincă, un suman, un ciorec, peptar, căciulă; eu, care din légân şi până în anii juniei luai parte la bucuriele, la nunţi, şedători, clăci, culesul de vii, dusul cununiei, la colindat ş. a. Şi la supărările: la înmormëntări,

pomene, înrolări de ostași, eu, care însumi luai parte la viața ostășească cu alți feciori, mai mult numai Români; eu, care am fost față și părtaș la traiul sătenesc, eu, care dinpreună cu alți Români săteni am purtat vitele la pășune, am fost la móră, în priveghiū, în tot locul, până în anii juneții mele; eu, care încă de mic aveam mare plăcere a cânta, séu mai bine a striga câtu-mi lua gura, cu alți voinici »taiă fuga« ca și mine, pe termurele vălei, după eșirea din scaldă:

Vină sóre
Pre picióre
Că-ți voiū da o cingătóre
Și un pai
Și un mai
Și-o dărabă de mălaiū
Și cosorul omului
Sě tai capul domnului,
Și cuțitul Oanei
Sě tai capul dómnei.

Eu, care de mic aveam proces cu copii de Ungur consăteni, cari strigau după mine și după alți copii de Român:

Měi Române,
Cap de căne
Trage grapa după tine,
— Eu o trag dar' ea nu vine,

și la cari le respundeam, parte singur, parte în cor cu alți copii de Român:

Când a crepa mugurul,
Sě crepe și Ungurul.

Poté-voiū, óre, înșira eu tóte greutățile ce le-a învins și care are a le învinge săteanul Român?

Nu sunt în stare a le înșira și areta nice în parte macar, înse mă voiū mărgini a le atinge aci numai fórte pre scurt, după cum 'mī sunt și poterile.

Bietul popor român, și în specie săteanul, îndată ce a descălecat aci în Dacia lui Traian a trebuit să facă și a și făcut, din codrii uriași — holde de grâu, de secară, de cucuruz, de orz, de oves ș. a. El, săteanul român, cum a venit aci, a fost silit a sfrederi pământul și a scóte din el sarea, a fost silit a sparge stânca cea mută ca să scótă din ea aurul, argintul, fierul, plumbul, arama ș. a. El, cum a sosit aci, a început a scóte urdica și pelinul și a le înlocui cu majoranul, rosmarinul, ce le aduceau cu sine, de acasă, din Italia cea dulce, din țera cea frumoasă; începură a scóte polomida și scaiul și a le înlocui cu trandafirii și viorelele, georginele și rozetele, mînta și busuiocul, cimbrul și calapérul și alte florī frumoșe și bine miroșóre.

Ce a făcut săteanul român atunci, acea o face și astăzi: lucră, muncesce, stěrpesce plântele și gadinile rele, și în locul lor aduce bucate și animale folositóre. In decursul acestor șeptespredece sute și optdecī de anī a schimbat săteanul român cu totul firea pământului, pre care-l aflase reu, sec, selbatic, acoperit cu muschiū sec și bureți veni-noși. El a tras în lungul și latul selbaticei țeri Dacia drumuri netede și bine întocmite, încât ađi toți streinii să luptă din resputeri a avé acest

țenut, care odinióră era Dacia cea selbatică. Și nici astăđi nu stă locului săteanul român, nu, ci tot direge, tot tocmesce, căci lipsele se înmulțesc. Acuși va veni țêmpul, că nice rezóre printre holde nu vor mai fi, tóte le taiă săteniî nostrii cu plugul; și drept au, bine fac, — facă, lucre, numai nu-și dee streinului și veneticului nici un petec din moșia sa!

Cine și-ar lua ostenélă numai a privi baremî pre săteanul nostru român, în tóte lucrurile lui, ar' trebui cu tot dreptul se đică: »Lucrul Românului este lucru greu!« după cum a đis odată un Ungur învêțat.

Și aflând cât e de greu lucrul Românului, ar' cugeta că acesta trebuie să fie gârbovit de spate, cu facia palidă, tăcut, posomorit, adecă l'ar' cugeta cum se đice: că-i tot plouă și-i ninge! Dar' s'ar' înșela! Românul întimpină zimbînd tóte greutățile, până și greutatea cea mai mare, mórtea, căreia în miî de casuri îi privesce în față fără pic de frică și respêct, tóte greutățile le pórta horînd, cîntînd, fluerînd, glumînd

E drept că Românul nu tot-de-a-una cîntă de veselîă și bucurîă ci mai mult de jale și dor, că așa-i e și vieța.

Se puî numai séma bine: Românul, și cu deosebire săteanul, de bucurîă, de superare, de gele, de dragoste, de urît, tréz, bét, el cîntă și érá cîntă. Și cîntările lui sunt atît de frumóse, atît de atrăgătóre, încât te opresc în loc. Când auđi o hore, colo pre Someșul mare, orî

în Bănat, orî pe Mureş şi Têrnave, orî pe la Haţeg, orî prin Marmaţia, când vin fetele dela lucru, sér'a, când o auđi, apoî se fi mort de jumătate, trebuie se mergi baremî până la feréstră — de nu poţi eşi în pórtă, se veđi, óre: ângerî cântă orî ómenî? Dar' nu numai fetele cântă, şi nu numai pe unele locuri, nu, Româniî sătenî cântă toţi, betrâni, bărbaţi, junî tinerî, din munţi şi din câmpii.

Nu este pénă omenéscă carea se póta descrie tóte cântecele sătenilor nostrîi români, ér' decă s'ar afla când-va vre-o maşină mai eftină decât tipariul, carea însë se scrie ca fulger de iute, şi cu acea decă s'ar poté scrie tóte cântecele, sătenilor nostrîi, atunci n'ar încăpé dóră nici în tótă lumea cărţile ce s'ar umplé cu cântecele sătenilor români.

Trăind tot între sătenî români, am adunat şi eu câte-va cântece, hore, chiuituri, de pre la frumósele fetiţe dela sate, şi étă vin a le da îndrept Românilor sciutori de carte; da, li-le dau în formă de carte, érá când le va veni voiă, la fên, la sapă, la secere, la plug, la móră, în şedătóre, şi în tot locul se le cânte, — da, se le cânte şi horéscă, că aũ glas bun, frumos şi dulce, deţi-e mai mare dragul a-l asculta; ér' cetindule cineva pre tóte, cetesce tótă vieţia poporului românesc.

De şi în cartea acést'a-s numai puţine din cântecele cele multe ale poporului nostru, de şi cele mai multe sunt încă neadunate, dar' nice

aceste nu-s tóte adunate de mine. Acelea, cari sunt la fine însemnate cu dóuë, orî trei litere mari inițiale, sunt scóse din foî de a-le nóstre, unde adecă fură publicate. Acelea însë, cari-s însemnate din ce sat orî țênut-s adunate, acelea-s tóte culese de mine, orî de amici de aî meî cari mi le dederă spre publicare.

Se auđim de bine!

Bucium-Șésa 1884.

Jon Pop Reteganul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Precuvântare la ediția a II-a.

Jubite Cetitoriule!

Să trecură toate exemplarele tipărite acu-s 6 ani din »Tradafiri și Viorele«. Dl editor mă recercă se scótem ediția nouă. Eu nu avui nimic împotrivă, mă uitaiu odată preste opșor, scoseiū unele poesii și le înlocuii cu altele și puseiū un adaș de poesii din părțile a VI-a, a VII-a, a VIII-a, a IX a, a X-a, și XI-a. Acésta am făcut'o ca opșorul cu atâta se fie mai atrăgător, de óre ce — dela tipărirea lui în cóce — am băgat sémă ce cetesce poporul nostru cu plăcere, și ce nu?

La acésta ediția nu adaug nici note esplícătóre; acésta e menită numai pentru popor, ér notele le-am pus la marea mea colecția de poesii poporale, care numără aprópe la șese miū poesii. Aceea firesce, fiind mult mai mare, va fi și mai scumpă, și decī menită pentru ómenī cu mai multă dare de mână decât țereniī nostrii, dar acolo apoī vor și afla pe de dóuēdecī de orī mai mult decât aci.

Am și lăsat ca ediția acésta să se tipărăscă cu ortografia cu semne, după cum scriu ađi toți Româniī, care ortografie ne înlesnesce cetirea.

Despre buna primire ce o reîntimpina din
partea scumpului nostru popor, nu mă îndo-
esc și decî îi mulțămesc înainte și-i ȳic : Se
auȳim de bine!

Rodna veche, 1891.

Jon Pop Reteganul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I. Cântece bătrânesci.

1. Turturica.

Amărîta turturea,
Când se vede singurea
Plânge-î inimuța-'n ea;
Plânge, inima și-o strică
Nesciind ce se mai dîcă,
Sbóră tristă prin pustîă
Mai mult mórta de cât viă
Cu dor dup' a s'a soție.
Cât trăesce, tot jelesce,
Plânge de se prăpădesce
Cu altul nu se insoțesce
Nice nu se veselesce,
Pe clómbă verde nu șede,
Fără sbóră cum o vede;
Și de șede câte-odată
Șede pe clómbă uscată,
Cu inima supărată,
De jele nevindecată!
Unde vede apă rece
Nu vré la ea să se plece,
Făr o turbură și-o trece

Blăstămând-o se sece.
Unde vede apă plină
Tot cu năroi și cu tină
Merge, și setea-și alină
Și de soțul ei suspină;
Und' aude să pocnescă
Pușca cea vânătorască,
Ea se duce s'o lovescă
Ca să nu mai chinuască.

Bucium-Șesa (Terra-Abrud.)

2. *Sora Todosiă.*

Când fu pe la secerat,
Tóte apele a 'nghetat,
N'o 'nghetat de cel ger mare
C'o 'nghetat de supărare
Că se-'nsór'un crăiut mare
Și-și ié pe soru-s'a-re.
El' din graiü așa grăia,
Soră, soră draga mea,
Soră, soră, Todosiă,
Țepă năframa 'n chillă.
Blem cu mine 'n cunună!
— Ba, io frate nu m'oiü duce
Până ce-î face ce-oiü dice:
Pod de-aramă
Preste vamă,
Pod de fier
Până la cer,
Pod de-argint
Preste pământ,
Pod de céră
Preste țară! —
El acelea le-a făcut
Și din graiü așa-a grăit;
Soră, soră, Todosiă

Țepă năframa-'n chilă.
Blem cu mine 'n cununiă!
— Ba, io frate nu m'oiu duce
Până tu nu mi aduce:
Nănaș mare
Sântul sôre
Și nănașă
Pe luna
Și stelele
Druscele,
Lucéfărul
Stegariul! —
El și-acele le aducea
Și din graiū așa grăia;
Soră, soră, Todosiă
Țepă năframa 'n chilă
Blem cu mine 'n cununiă!
La cununiă-aū plecat,
Și în biserică-aū intrat,
Biserica-a tremurat,
Icônele-aū lăcrămat,
Dar icóna Domnului
Din fundul altarului
Și icóna Precestei
Din fundul bisericei,
Tótă 'n sânge s'a 'mbrăcat
Și din gură-a cuvântat:
Nu esci popă pe dreptate
Căci cununî soră cu frate,
Domneđeū e susū, te-a bate!

Giurgesei.

3. Câte paseri.

Câte paseri is pe lume
Tóte cină
Și s'alină

Numai e  n'am ce cina
Si cu ce mă d'alina
Că mi cuibul lângă drum
Subt o tufă de alun ;
C ti drumari pe drum trecea
Tot în cuibul me  sv rlia.
Io tare m'am sup rat
Si cuibul mi l'am mutat
La mijlocul codrului
La f nt na corbului.
Pe piétra f nt ni ii
Sede c rba cu pu i
Si-   nva a ciripi :
— Cresce i, pu  si vă 'nv ta i,
Că de când e  vă  nv t
Clon ul mi s'a 'ng lbinit
Penele mi s'a  rărit.
—  nva a-ne, maică drag 
Că noi dac'om cresce m rari Cluj
Om trece la Moldova,
La Moldova-  maică bine,
Cine mere nu mai vine ;
T'om aduce sânge dulce,
S nge dulce de cătană
Si carne de co ofan .

Din S nte-Jude.

4. D u  morminte.

Da iubit-u-s'o iubit
Un fe ior de om bogat
C'o fată de om serac,
Si când a  fost la luat
P rint ii nu l'a  lăsat
Ci 'n cătane l'a  băgat
El tare s'a sup rat
La căpitan s'a rogat :
— O, domnule căpitane

Slobodi-me din cătane
Că la mândra mea pe grindă
Am inelul de dobândă.
Căpitanul l'a lăsat;
El cătră casă-a plecat
Și s'a dus print' un oraș
S'a 'ntêlnit cu-un morăraș
»Bună ziua morăraș!«
»Mulțămim căpitănaș!«
— »Ce hiriü e la noi în sat?«
»Hiriü-ar fi bun de una,
Dar' nu-î bun de domnia-t'a,
Că țî-s'a 'necat mândra
In tăul cu trestia.«
— Hai, arétă-mi tu apa!
— Apa țî-o-aș aréta
Dar me tem de maică-ta.
— Nu te teme de mama,
Hai și-mi arétă apa!
Și apă i-o arétat,
El tăul l'a 'ncunjurat,
Drăguța și-o aflat
Pe mânurî că o-a luat
De trei orî o-a sărutat.
S'a dus prin-trun orașel
S'a băgat la-un măistărel:
»Bună ziua măistărel!«
— »Sănătos căpitănel!«
— »Mêi maistere, măistărel,
Haida, fă-mî un sălășel,
Fă sălașul larg și mare
Se-'ncap eu cu mândra mea-re,
Fă-mî sălășelul de nuc,
Că noi o fost sê fim un trup,
Și te rógă la maica
Sê ne-'ngrópe 'n cintirim
Pe unde ómenii vin,
Sê ne 'ngrópe în cărare
Pe unde âmblă mai tare.

Și din mormântelul lui
A eșit un măr gutâi,
Și din mormântelul ei
A eșit viță de via,
Vița atâta s'a 'ntins
Până mărul la cuprins.
Câți ómenî pe-acî trecea
Toți din graiü așa grăia :
»Cine despărtesce dragî
Tragă-î corbiî carnea-'n fagi,
Ciónteles pe sub copaci!

Reteag.

5. *Rusalin al lui Demian.*

Frunđă verde leuștean,
O seracul ce Demian!
Numa un fecior a d'avut
Ce Rusalin la chemat,
Șepte scoli l'a învățat
Ca se mi-l popéscă-'n sat,
Nevéstă pe cin' și-a luat?
Pe Lena dela Maidani
Numai c'un sfértar de bani.
Ibovnică îmi d'avea
Pe Veta dela Soceni,
Tocmai c'un căzan de bani.
Rusalin din scoli eșia,
Cătră casă se 'ntorcea,
Pe la Veta s'abătea
Veta decă mi-l vedea
Până-'n ușă mi-și eșia
Și în casă mi-l chema,
Pe scaun mi-l așeđa,
Fața albă-î săruta
Și la mésză mi-l punea,
Cu gura mi-l judeca,
Dómne greu îl mai muștra :
-- Rusaline, Rusaline,
N'ai avea parte de bine,

Ce făcuși și ce lucrași,
Te puseși și te 'nsurași?!
O mai bună-î Lena ta,
Lena ta dela Maidani
Numai cu un sfértari de bani?
Mergi de taiă pe Lena,
Vin' la mine de m'e ia.
El din pept adânc ofta
Și nimic nu cuvênta: *
Veta înse nu-'nceta
Ci mereu îl sumuța:
— Mergi de taie pe Lena,
Vin' la mine de me ia
C'-atâta blagă ți-voiü da,
Cu carul banii-i căra,
Cu galbinii te-î juca!
Dar' Rusalin respundea:
— Cum se tai pe Lena mea?
Că tãicuța Dãmian
Numai pe min' m'a avut
Și la scólã că m'a dat,
Șapte scolî m'a învățat
Cã se me popescã-'n sat;
Dacă taiü pe Lena mea
Eu nu m'oï popi în sat,
Ci m'oiü pãli spândurat,
Cã orî care blãstemat!
— »Rusaline, Rusaline,
Se-ți dè Dqđü mult bine,
Mergi de taie pre Lena
Vin' la mine de me ia,«
De-acelea grijă n'avé!
— »O, și așa, Veta va fi
Numai tu de n'ai minți!«

*

El acasă se ducea,
Cãtrã Lena mi-și dicea:

Acolo el se opria,
Cătră Lena mi-și dăcea :
— Leno, Leno, draga mea,
Ascerne tu cușma ta,
Amêndoï ședem pe ea,
Amêndoï ne odihnim
Până ce oile vin!
Ea cușma și-o ascernea,
Amêndoï pre ea ședeau,
Oile nu mai veneau ;
Lena din gură-mi grăia :
Rusaline, Rusaline !
Noi prea mult am odihnit,
Oile n'or mai venit. «
El din graiü așa-mi grăia :
Leno, Leno, draga mea,
Dacă ție-ți e urît,
Orî calea te-a obosit,
Pune-te, se-ți caut în cap,
Că nu pot de al teü drag.
Capul jos la el punea,
Somn de mörte-o cuprindea.
Rusalin ce mi-și făcea ?
Băgă mâna-'n busunar •
Scóte micuțel amnar,
Băgă mâna pre turéc,
Scóte cuțit de casap,
Și se pune al ascuți.
Lena atunci se pomeni
Și din gură mi-și grăi :
Rusaline, Rusaline,
De ce ascuți la cuțit ?
Mie tare mi-e urît ?!
— Leno, Leno, draga mea,
Culcă-te, te odihnesci,
Tu mie nu-mi poruncesci,
Că eü, Leno, am se taiü
Miorița cea mai albă

Acolo el se opria,
Cătră Lena mi-și dicea :
— Leno, Leno, draga mea,
Ascerne tu cușma ta,
Amêndoï ședem pe ea,
Amêndoï ne odihnim
Până ce oile vin!
Ea cușma și-o ascernea,
Amêndoï pre ea ședeau,
Oile nu mai veneau ;
Lena din gură-mi grăia :
Rusaline, Rusaline !
Noi prea mult am odihnit,
Oile n'or mai venit. «
El din graiü așa-mi grăia :
Leno, Leno, draga mea,
Dacă ție-ți e urît,
Orî calea te-a obosit,
Pune-te se-ți caut în cap,
Că nu pot de al teü drag.
Capul jos la el punea,
Somn de mörte-o cuprindea.
Rusalin ce mi-și făcea ?
Băgă mâna-'n busunar ?
Scóte micuțel amnar,
Băgă mâna pre turéc,
Scóte cuțit de casap,
Și se pune al ascuți.
Lena atunci se pomeni
Și din gură mi-și grăi :
Rusaline, Rusaline,
De ce ascuți la cuțit ?
Mie tare mi-e urît ?!
— Leno, Leno, draga mea,
Culcă-te, te odihnesci,
Tu mie nu-mi poruncesci,
Că eü, Leno, am se taiü
Miorița cea mai albă

Cum nu e în turma 'ntrégă,
Miorița ochișă
Care nu-î în oî ca ea.
— »Rusaline, Rusaline:
Veđi tu că-î postul cel mare,
Tu mióra n'o tăiare,
Că nu-î bine a sângera!«
Lena ér-'mî adonia,
El cuțitul îl scotea
Și cu cuțitul trăgea
Mâna dréptă i-o tăia,
Lena atunci 'n sus săria
Mâna 'n grumađi i-o punea
Și la fugă apuca.
Rusalin din graiú grăia
Și la slugi că poruncia
Se mi-și prindă pe Lena
Șapte slugi cari le-a avut
Nici una nu l'a cređut
Că Lena dór' e scăpată,
Numai cu mâna tăiată;
Dar' o slugă mai bêtrână
Odată în sus săria,
Nici trei pași nu mi-și facea
Până pe Lena o ajungea,
La Rusalin o ducea
Și Lena că se roga:
Rusaline, Rusaline,
Se-ți dee Dđeú mult bine,
Mâna dréptă mi-ai tăiat,
Dar' capul nu mi-l tăia;
De mână m'oiú vindeca,
Dute tu la Veta ta
Și trăesce cum îi vrea
Eú me duc la maica mea
Și oiú trăi cum voiú poté!
Lui de asta nu-î păsa,
Capul Lenei-'l tăia.

Sărea capul cât cólea
Grăia capul fără trup :
Écă-te, cum m'am trecut !
El în traistă mi-l punea,
Pe fântână o anina,
Cu bunda o acoperia
Pân' sângele se scurgea
Apoi pe cal o punea
La oblâncul calului,
Jos pre plaiul codrului
Cum e dată lotrului !
Demian atunci sosia
Şi din gură mi-şi grăia :
Rusaline, Rusaline,
Ce făcuşi, nu făcuşi bine.
Tu, pe Lena o tăiaşi
De vieţă te-'mpăcaşi,
Audi tu, taică Demiane,
Pre mine ai
Se me dai
La robic şapte anî,
Şapte anî şi jumetate,
Că de Lena n'avui parte.

Frunďă verde leuştean,
Oh, sermanul, ce Demian,
Numai un fecior a avut,
Rusalin că l'a chemat,
Şapte scolî l'a învăţat
Ca se mi-l popéscă 'n sat ;
El nu s'a popit în sat,
El a perit spândurat
C'-aşa piere-él blăstămat.

Bouţar.

6. *Versul lui Georgiu Maior.*

Plouă, plouă, érba cresce,
Muntele 'nverdesce
Şi al meu dor nu măi sosesce
Nice se ivesce,

Florica florilor
Și mie mi-e dor
De un frate, de departe,
Din streinătate.
Unde sunteți frații mei
Voii preoții mei?
Unde sunteți fiii mei?
Voii diecii mei?
Unde esci poporul meu
Și al lui Ddeu?
Că voi pre min' m'ați lăsat,
Ba m'ați și uitat,
Dar' domnul nu m'a lăsat
Ci m'a mângăiat
Căci pentru al meu păcat
N'am fost vinovat!
Ocolitu-s de dușmani
Ca riul de bolovani,
Vai, mâncatu-s de streini
Ca érba de boi bătrani
Și-s mâncat și de ai mei
Ca érba de melușei.
Dar' mila streinului
Ca și umbra spinului
Când gândesci că te umbresci,
Mai tare te dogoresci!
Vai, ce foc, și ce mai pară
Că m'aū scos din a mea țeră
Și m'aū dus și la robie
Ca nime de min' se scie!
In temniță, în pământ,
Se nu mai veđ bóre de vânt,
In temniță, în prinsóre,
Se nu mai veđ rađa de sóre
Plouă, plouă prin copaci,
Maior e rob la Muncaciū.
Pentru némul românesc
Eu aicea-'mī robesc,

C'am vrut se-l scot din robie,
Din a lui prostiă,
Și am vrut se-l pun pre picióre
Inima me dóre!

Săcădate.

7. *Blăstămul fetei înceluite.*

Strigă féta cea frumósă
Din armadea uscăciósă ;
Nu-î voinic sê se găsescă
Pre ea se o celuescă
Și-un voinic tēner s'aflat,
Voinic tēner, neinsurat,
Din mijlocul tērgului
Din spatele murgului :
— De nu te-oî celui eũ,
Nu-mi ajute Dđeũ,
Că am haine la sabou
Se n'ajung se le port eũ!
Frunđă verde de odos,
El la maica sa s'a 'ntors ;
»Maică, maică, suflet drag,
Invéță-mě ce se fac,
Că m'am prins în rēmășag
Cu-o fétă de împėrat?
Și de nu mi învėța
Hasna nu-mi veĩ mai lua!«
»Eũ cu drag te-ași învėța
Dar' dute la soru-ta
Dóră ea te-a sci învėța.«
Frunđă verde de odos
El la sorsa s'a 'ntors :
»Soră, soră, suflet drag,
Invéță-me ce se fac
Că m'am prins în rēmășag
C'o fétă de împėrat!
Și decă nu mi-'nvėța
Hasna nu-mi veĩ mai lua!«

— »Țêpă portul bărbătesc
Și i-a un port muieresc
Și te du pân' la feréstră,
Slobodi-mă soro-'n casă !«

*

El așa că-îmî făcea,
Dar' din casă-î respundea :
— »Ba eū nu te-oī slobodi,
Că-ți e glasul bărbătesc
Și-ți e portul muieresc
Și me tem de celușag !«
— »Nu te teme de celșag
Că-s soru-ta din Bănat
Fugită delă bărbat ;
Că m'a bătut bărbatul
Și mi s'a schimbat glasul.«
Și 'n casă o-a slobodit,
Cât-ce în casă a întrat
In față s'aū sărutat,
Da ascerneți-voiū pre vétră ?
— Ba pe vétră nu-mī ascerne
Că-s bărbații duhănași
Și vor veni se-și ié foc,
Și m'or omori pe loc,
Da-mī ascerne-'n pat cu tine
Dór' m'oī hodini' măi bine !
I-a ascernut și s'aū culcat....
Deminéță s'aū sculat
Și pe obraz s'aū spălat,
Din gură s'a blăstemat :
»Câte fete-s pre pămênt
»Nu măi pună jurămênt,
»Câte fetc-s pe sub sóre
»Pună-și gând se nu se jóre ;
»Și eū, una, m'am jurat
»Și tot nu-ī adevemat.«

Reteag.

8. *Bunăparte.*

Amăritul Bunăparte
Stând în adânc dede parte
Când a fost el se pornescă
La Elena se robescă
Ochii-'n sus i-a ridicat
Din inimă-a suspinat
Și din gură a cuvântat:
Să trăesci țară frumoasă
Din totă lumea alésă,
Să trăesci țară iubită
În veci să fi fericită
Că cū nu te-oî mai vedé
În totă vieța mea.
Paris, tron împărătesc,
Eū acum te părăsesc.
Voi pretinii mei iubiți
Fugiți, de vreți se trăiți
Că Alexandru împărat
Încă ne-a încunjurat
Cu Cazaci și cu muscani
Vestiți acum de mulți ani
Care, precum socotesc
La Paris acum sosesc.
Ah, sorori și frații mei,
Unde vor fi acum ei?
Letiță, maica mea,
Jelnică fi-va și ea!
Ludovica, împărătesă
Cea veduvă și rămasă
Cu copil micuț în brațe
Oh, amar d'ășa viață!
Oh, fiul meu cel iubit
Care ađi l'am părăsit
De a-și poté ca să-l mai vedé
Înc' odată se mă 'ncredé
Cum mai trăiți voi pe lume,
Macar jelnici — fără nume

Nu pot se v \acute{e} povestesc
In grea cale ce pornesc ;
Pre marea c \acute{a} tr \acute{a} m \acute{e} d \acute{a} đi
Unde, dac \acute{a} voi \ddot{u} sosi
In locul de a patimi
La Elena voi \ddot{u} rob \acute{i} .
Elena- \acute{i} un stan de p \acute{e} tr \acute{a}
Tot cu ap \acute{a} \acute{i} ncunjurat \acute{a} ,
Cine mere nu ma \acute{i} scap \acute{a}
 \acute{I} n via \acute{t} \acute{a} nici odat \acute{a} ;
Unde nimic nu se vede
Nici p \acute{a} m \acute{e} nt, nici \acute{e} rb \acute{a} verde
Numa \acute{i} marea cea s \acute{a} rat \acute{a}
 \acute{S} i cu foc \acute{i} ncunjurat \acute{a} .
In Europa cea mare
 \acute{I} nt \acute{a} rit \acute{a} f \acute{o} rte tare
 \acute{E} t \acute{a} -m \acute{e} la ce am ajuns
 \acute{E} t \acute{a} -m \acute{e} la ce m' \acute{a} \acute{u} dus,
 \acute{E} t \acute{a} -m \acute{e} la ce-am venit
In ce loc am s \acute{a} luit ;
E \ddot{u} treime \acute{i} n'am slujit,
Slobod p \acute{a} n \acute{a} am tr \acute{a} it.
Dar aceea m'a b \acute{a} tut :
Din trei locur \acute{i} am perdut
Tot bunul ce l'am avut !
 \acute{T} arul m'a \acute{i} ncunjurat
 \acute{S} i la lips \acute{a} m'a pr \acute{a} dat.
Archangele, drepte, s \acute{a} nte
Adu- \acute{t} \acute{i} \acute{s} i de mine aminte
C \acute{a} -s un cap \acute{i} ncoronat
 \acute{S} i cu sceptru de 'mp \acute{e} rat ;
Ingr \acute{o} p \acute{a} -m \acute{e} -n țara mea
Nu m \acute{e} tare dep \acute{a} rta ;
Nu m \acute{e} duce aș \acute{a} departe
C \acute{a} e \ddot{u} am fost Bun \acute{a} parte !

c. d. Galini Moldovan, din Gherla.

9. *Ese lelea*

Ese lelea la uliță
Gata ca o pëuniță:
— Ia-më bade, ia-më dragă
— Eü, lele, nu te-oï lua,
Până nu-ï învenina
Pe frate-to cel mai mic,
Cel mai mic, cel mai voinic,
Că umblă 'n umbletul meu
Și së pörtă 'n portul meu
Și jócă 'n jocuțul meu,
Iubesce ce iubesc eü. «
— Dar cu ce l'ași otrăvi?
— »Du-te 'n fundul grădiniï
Că este-o șerpóică sură
Din códá venin picură
I-a cótä-l și-l sprijinesce
Pe frate-tëü otrăvesce!«

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ese afară, întră-n casă,
Canta-ï cu pelin pe masă.
»I-a canta se bee odată:
Bea, bea, bea fratele meu
Că acum beuï și eü.«
Și-a beut de două orï
Și-a grăit de nouë orï:
»Soră sorióra mea,
Pentr'un câne de strein
Otrăvescï un frate bun,
Că el tot nu te-a lua
Număi mintea ți-a strica.«

Ese lelea la uliță
Gata ca o pëuniță:
»Ia-më, bade, ia-me dragă.«
— Eü, lele, nu te-oï lua,
Că tu porți otravă-n brăü,
Otrăvescï omul de viü,

Și tu porți otravă-n pept
Otrăvesci omul de drept
Și tu de ti mânia
Și cu mince-î face așa!

Cățicău.

10. *Frunză verde de pe baltă.*

Frunză verde de pe baltă
Dragi și-o mai fost doi odată.
Cine-n lume s'o aflat
Ură-ntre dînșii o țipat,
Cine-n lume s'o găsit
Ură-ntre ei o svêrlit.
Badea de urîtu ei
S'o luat a hăitui
Pe cōsta cu bulbucii,
Pe délul cu călinii.
Mândra dac'o auđit
Tare frumos s'o gătīt
Tot în haine de mētasă,
S'o făcut dusă de-acasă
In cea pădurice dēsă,
Badea o prins a șuera,
Mândra o prins a suspina.
— Cine estī tu, hai în cōce!
— Io-s mândra ta cea dintâie!
— Decât tu se-mī fi soție
Mai bine mōrtea se-mī vie
În iast' pădure pustie;
Decât tu soție dréptă,
Mai bine mōrtea mē bată
În iast' pădure sēckrétă!

Rodna.

II. Căntece voinicesci.

1. *Ardă-te focul gândac.*

Ardă-te focul gândac,
Că mănca-și frunța din frag Cluj
Și-ai învățat și o omidă,
De mănca frunța de crudă,
N'ai lăsat se crească mare
Să facă umbră pe vale;
Când fu frunța cât petacul
D'apucaiu codrul seracul!

Salva.

2. *Cântarea hoțului.*

Cât e delu dealungat
Merge un car înferecat,
Da do-n car cine-î culcat?
Da do-î un robuț legat!
Din-apoia carului
Merge mama robului,
De lacrimi abia vedând
De suspin abia grăind:
»Mênați boii linișor
»Că duceți al meu fecior,

»De-mî ajută Precesta
»Eû robuţ nu l'oiu lăsa!
»Ba, ba, ba,
»Măicuţă ba!
»Las' se mîne boii tarc
»Că nu duc pre cel domn mare
»Ci duc pe un rob legat
»El a fost hoţ blăstămat
»De mamă-sa învăţat;
»Când eram eû mitutel
»Nu mă învăţa-î plugărel
»Ci mă învăţa-î tălăhărel,
»Furam ici, furam cólea,
»Şi măicuţa ascundea;
»Când eram de-o ȕi de două
»Furam puî şi furam oue,
»Când eram de-o săptămână
»Furam cépa din grădină
»Şi curechiu dela vecină;
»Când eram de şasa luni
»Sciam banii de ce-s bunî,
»Când eram numai d'un an
»Aveam pipă şi duhan
»Când eram de anî de doi
»Sciam bine fura boî,
»Unde vedeam şese boî
»Nu rămâneaû numai doi
»Unde vedeam două vaci
»Rămâneaû pruncii seraci;
»Când eram de şapte ai
»Sciam bine fura cai
»Furam unul, furam doi
»Mânam stava din apoi;
»Când eram de doispredece
»Mă 'nvăţai Dunărea-a trece,
»Tot cu cai cu doispredece.
»Eû Dunărea o trecui,
»Furai calul Turcului
»Din funduţul graşdului.

»Turcul mă căuta pre vale
»Eū eram pre cal călare;
»Turcul mă căuta pre luncă
»Eū eram cu calu de fugă,
»Eū sciu calul când se fură
»Când e negură și bură;
»Eū sciu calul când se vinde
»Când e negură și ninge.

d. Galini Moldovan.

3. *Codrule...*

Codrule, frunză rotundă,
Pice bruma, nu te ajungă, —
Codrule frunđuță lată
Pice bruma, nu te bată,
Că tu-mă esci mamă și tată!
Codrule, frunză rotundă,
Mai slobođi o țir de umbră
Se trec și eū cu a mea mândră.

Bănat.

4. *Fără mândră.*

Crișcă iadul și mă cere,
Fără mândra eū n'oi mere,
Că cu dēnsa-am făcut rele;
Crișcă iadul, m'a cerut,
Fără mândra eū n'am vrut,
Că cu dēnsa le-am făcut;
De ar fi iadul făgădău
Beream, mândră, pe contău!

Reteag.

5. *Cântă cucul...*

Cântă cucul de pe créngă,
Cine are un bou și-o vacă
Nici o crișmă se nu trecă.

Cântă, cântă gură mândră,
Nu căuta că ești flămândă,
Cântă și te veselesce
Până codrul mai trăesce ;
Că până codrul frunța-și ține
Toți voinicii trăesc bine,
Decă codrul frunța-și lasă
Toți voinicii trag acasă
La copii și la borésă ;
La copii și la iosag
La neveste mai cu drag,
La copii și la avere
Tot mai cu drag la muiere.

Clușiü.

6. *Dă Dómne...*

Dă Dómne pe gândul meu,
Să fie codrul birău
Și frunța solgăbirău
Să trăesc cum voiü vrea eu ;
Tulipanul vicișpan,
Să trăesc de-al meu măgan.

Bouțar.

7. *De-aș fi a a blăstămat...*

De-aș fi așa blăstămat,
Pre cumu-s de judecat
Sórele nu l'aș vedea,
Pamêntul nu m'ar țenea ;
Dar eu nu-s de blăstămat
Precumu-ș de judecat,
Că sórele îl vëd bine
Și pământul me mai ține.

Clușiü.

8. *Épă négră de furat...*

Épă négră de furat,
Lupiü de te-ar fi mâncat

Pentru tine șed legat;
Omul te căuta pe vale
Eu mergeam pe deal călare,
Omul te căuta pe luncă
Eu băgam parale 'n pungă.

Bouțar.

9. *Luniță, luniță...*

Luniță, luniță,
Fă-mi o luminiță,
Că am insărat
La umbră de gard
Cu doi călușei
Negrii, mitutei
Și nu-s de furat
Ci-s de cumpărat
Dela popa Vlad.

Mărturiă am dat
Ieslea cailor
Ușa grașdului
Drumul codrului.

10. *Morții tei de codru des...*

Morții tei de codru des,
Că din tine nu mai es,
Nici călare, nici pe jos,
Numai cu paloșul scos!

Bouțar.

11. *Morții tei de făgădău...*

Morții tei de făgădău,
Te-a pus dracu 'n drumul meu
Nu pot merge până béu!

Glusiă.

12. *Piperea, harambașa hoților.*

Câți voinici de-o sémă fură
Toți o cétă se făcură,

Harambașă și-or găsit
Pe Piperea cel vestit,
Voinic ager la natură,
Făcut bine la statură:
Bun la mână, gros la vine
Ce apucă bine ține
Dar Piperea le grăia
Cu glas ager porunceă :

Alele, feciori mei
Vitejilor, pui de lei,
Stați pe loc, vă odichniți,
Armele vi le gătiți
Și porniți toți după mine
Se ve 'nvêț a trăi bine ;
Hai fecior după fecior
Călcați toți într'un picior,
Cine urma va vedea
Să ȋică că-i num'a mea !

BC Cluj-Ceaceceni Dunărea Library Cluj

Hai să trecem Dunărea
La betrâna Serviana
Că-i betrână, albă, sură,
Și-a strins bani preste măsură;
Betrâna-i plină de ȋile
Și-a strins galbeni preste fire,
Trebue luați și premeniți
Să nu ședă ruginiți !

Haidați feciori după mine
Să vă 'nvêț a trăi bine,
Dar Piperea-i ca și dracul
Scie rëndul și nêravul.

Dunărea că mi-o trecea
Pe-o luntriță mitutea
Făcută din lemn uscat
Și ușoră de purtat.

La betrâna că-mi sosia,
Dela pörtă toți striga,
Se le dé sălaş de séră,
C'or fugit din altă țeră ;

Or' fugit de cătăniă,
De bir greu, de iobăgiă.
 Betrâna lesne credea
 Și-n lăuntru-i slobođia,
Dar Piperea-i ca și dracul,
Șcie rëndul și nêravul.

 Dêcã 'n lontru ajungea
 Bine pórta o 'ncuia
La feciori grozav striga,
Pre toți frica-i cuprindea.
 Când in casă se băga
 Bună séra toți mi-î da :

Bună séra babă sură,
Dă-ne bani și beatură!
 Mulțămim feciori armați,
 Dar la baba ce căutați,
Că sânt slabă,
Nici de-o trébă,

 Sânt bêtrână, albă, sură,
 N'm nici bani nici beatură!

Dar Piperea-i ca și dracul,
Șcie rëndul și nêravul,
 Pe feciori grósnic striga
 Cu cisma-'n pământ trăgea :

Alele, feciori armați,
Voi de lucru v'apucați,
 Pe bêtrâna mi-o luați
 Și bine mi-o ferecați,
Numai se n'o sugrumați!

Și mi-o lua și-o fereca,
Nu mai potea resufla.

Dară baba le đicea :

Mai slăbiți-me ceva

 Că ce-oi avea tot voiü da,
 Sufletul de-mî ve-ți lăsa ;

 Ên' căutați voi după ușă
 C'am avut o galetușă

 Pe de-asupra cu cenușă,

Și din jos cu banî mărunți,
Mi-or rămas dela părinți!
Dar Piperea-i ca și dracul
El tot nu-și lasă năravul,
Strigă aspru la feciori
Să caute de gălbiori.
Și ei aspru mi-o stîngea
Până mânilor-i plesnia.
Dară baba le grăia
Cât abia să 'nțelegea:
Mai slăbiți-me ceva
Că ce am, eu tot voiū da,
Sufletul de-mi ve-ți lăsa,
Săpați pămîntu sub orman,
C'are baba un căzan
Cu talerî și gălbinei
Remași dela moși mei
Și 'n armar salbă frumósă
Chiar de când eram mirésă Cluj
Făcută din banî turcesci,
Din inele boeresci,
Și vă luați cât ve-ți voi
Și-mi lăsați cât ve-ți gândi,
Că toți or fost banî curați,
Pe séma vóstră cruțați.
Și luară nenumărați
Să pornescă tovărați,
Luară și-or mai rămînit
La bētrâna de trăit.
Și la vreme de plecat
Mâna babi-au sărutat:
Séra bună maică dragă,
Mulțămimu-ți pentru belagă.
— Să trăiți cu bucuriă,
Sunteți pui din vitejiă,
Că fureți creștinî cu nume
Mi-luați grigia din lume
Să nu mai am banî cu sume,

Să-i număr și să-i tot frec
De rugină să-i păzesc,
Să port grigia de haiduci
De haiduci de cătră Turci.
Dar Piperea-i haiduc mare
Cu grigiă multă 'n spinare,
Multă vorbă nu făcea
Și cătră feciori grăia;
Haidați feciori după mine
Că la nópte n'o fi bine,
Hai să trecem Dunărea
Că ne-ajunge potera;
Hai fecior după fecior,
Călcați toți într'un picior,
Potera când a vedea
Să dică că-i numa-a mea!
Dunărea mi-o trecură
Horă mare mi-și făcură
La pólele codrului
Cum e dată lotrului.

Bănat.

13. *Chiuiturile lui Busuioc, care încă fu unul din
voiniciii lui Piperea.*

Sus feciori in hora mare
Cu galbină la posunare,
Sus feciori hora jucați,
La poteră nu căutați,
Până va fi Busuioc
Ține cu potera foc.

Busuioc cu flinta plină,
Bagă potera-n rugină,
Orî e plină orî e gólă
Fuge potera să móră;
Sus feciori hora jucați
De poteră nu grigiați!

De frica lui Busuioc
Nu face potera foc,
Mâncă cucuruz necopt . . .
 Sus feciori hora jucați,
 La poteră nu căutați!

Dați feciori jos la opincă,
Să facem focul pe stâncă
Să frigem câte-o junincă,
 Și ședând pe buciumpul
 Să mâncăm carne de miel
 Să bem vin din burdușel;

Sus feciori hora jucați,
La poteră nu căutați:
Baniș se ni-i numărăm,
Lui Piperea bași se-i dăm,
Să-i plătim harambeția,
Să-i mulțămim vitejia

 Că ne-a câscigat averi
 Ne-a făcut pre toți boeri!

Sus feciori hora jucați,
De poteră nu visați!

Bănat, dela lăutariș din Marga.

14. Căpitanul Trandafir . . .

Căpitanul Trandafir
Cu fața de om bătrân,
Cu mușteța
I-i bate brața
Și părul călcâiele
Și barba genunchiele.
 El din gură mi-șî dicea
 Cu glas așer porunca,
 Feciori, cătanele mele,
 Nu vă prindă dor nici jele,
 Hai fecior după fecior
 Și călcați într-un picior,

Cine urma va vedea
Să dică că-i num'a mea!
Și haidați toți la Novac
La Novac cel mai bogat,
Milióne la-'mpèrat!

La Novac-mi d'-ajungea,
Lanțu-'n foc că mi-l băga,
Sus în zarea focului,
In fundul cuptoriului,
Cum e dată lotrului,

Nici un cias că nu trecea
Până lanțul mi-l ardea
Și afară mi-l scotea;
De scânteit el că ce-î,
Ca stelele de pe ceriū.
De trei orî mi-l încingea
Pe Novac tare-'l strîngea
Dar Novac că le grăia:

- BCU Cluj / Central University Library Cluj
- » Căpitane Trandafire
 - » Se-ți dé Dumneđeū mult bine,
 - » Mai slăbesce-me ceva,
 - » Că, ce-oî avea — tot voiū da
 - » Numa vieța nu mi-o lua.

Îl slăbea, ce mi-l slăbea,
Și mai tare mi-l stringea.

- » En' lăsați
- » Și căutați
- » La unghetu după ușa
- » Este-o mică găletușă
- » Pe de-asupra cu cerușă
- » Mai la vale-î cu groșițe
- » Tălerei și gălbinei
- » Se trăiți feciorî cu ei!»

Căpitanul Trandafir
Cu fața de om bătrân,
Pe-aceea nu se lăsa
Ci norocu-și mai cerca:

Băga lanțu-a dóua óră
Colo-'n jegul de sub pară,
Și din foc când mi-l scotea
Pe Novac 'l încingea
De trei óri mi-l cuprindea,
Novac din gură ȕicea :

»Căpitane Trandafire
»Se-ȕi dé Domneȕeȕ mult bine,
»En' slăbesce-me ceva
»Că ce am, tot îți-voiú da
»Numai vieȕa nu mi-o lua.«
»En' lăsaȕi
»Și căutaȕi

În staulul cailor
Sub pociumbii ieslelor
Este un mare cazan
Coperit c'un bolovan
Cu vre-o câȕi-va gălbiori
Carii au la număr sporiú,
Maĩ la vale cu sfanȕicĩ,
Unul de-o sută și cincĩ
Tălerei și gălbinei
Se trăiȕi feciori cu ei!«

Nicĩ p'atát'a nu-l lăsaú
A treia óră 'l încingeaú,
Și el din gură grăia :
»Căpitane Trandafire
»Se-ȕi dé Dumneȕeȕ mult bine,
»Maĩ slăbesce-me ceva
»Că tot ce-oiú avé — voiú da;
»En' lăsaȕi
»Și căutaȕi
»Sus în pod
»După un corn
»Este o mică lăcriȕă
»Cu frumoșă cruciuliȕă,
»Cruciuliȕă de argint
»Cu Domnul sfânt restignit.«

Décă și-asta o lua,
Afară la câmp eșă,
Căpenegele-ascerneă,
Tot grămeđi de banī făcea
Și la feciori împărța,
Și pe vétră s'aședaū
Cruciulița o rumpeaū
Micī bucăți din ea faceaū...
El din cruce nu lua
Numai la feciori o da
Dumneđeū-ī ajuta,
Când era pe la sfințit,
Toți la pământ s'or lățit,
Numai el a remănit.

Bouțar.

15. *Stoinicel vitézul.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Ce s'aude, ce s'aude?
Pân' la mine ce pătrunde?
O-ī sunet de clopoțle,
Orī-i glas de turturele?
Nici e glas de turturele,
Nici sunet de clopoțle,
Ci-ī un mândru voinicel,
Voinicelul Stoinicel
Cu mândruța după el.
Și-ī ieși fișpanu'n cale:
Stoinicele, Stoinicele,
De vreī bine se-ți mai fie,
Dă-mī tu mândrulița mie.
Dar Stoinicel că rīdea
Și glumind că respundea:
»Fișpanc Măria Ta,
Eū mândruța nu țî-oiū da,
Până capu 'n sus mi-a sta,
Că mândruța-ī frumușă,
Făcută pe séma mea!«

Și dicea Fișpanu așa :
Nu te tare supera,
Dar se-mi dai pușcuța mie.
De vrei bine se-ți mai fie.
Dar Stoinicel ér rîdea
Și la Fișpan respundea :
— Eü pușcuța nu-ți voiü da,
Până m-oï poté lupta,
Că io am jurat pe oțele,
Se scot capul mândrei mele.
Și fișpanul se mira
Și cătră voinic dicea :
— Stoinicele, Stoinicele,
Nu te tot mânca-'n măsele,
Dăm barem paripul mie
De vrei bine se-ți mai fie.
Stoinicel în dinți crișca
Și cătră fișpan dicea :
— Domnule, Măria Ta,
Eü paripul nu-l voiü da,
Că am jurat în cóma lui,
Că-i din țera turcului,
Și am jurat pe sănătate
Se me scótă dela mórte.

Panduriü bine auđiră
Și aprópe că veniră
Și ei î-și făcură plan,
Se vină lângă fișpan,
Se prindă pe Stoinicel
Și mândruța d'ângă el. —
Stoinicel ca un vitéz,
Nu da la panduri regaz,
Că-odată sare pe cal,
Bagă mâna 'n buzunar,
Flueră una frumos
Și țipa galbinü pe jos.
Panduriü tot culegea,
Stoinicel capuri tăia

Și mai fluera odată
Se vină și alui ceta,
Ceî prin codru 'mprășciată,
Apoi decă s'astringea,
Stoinicel porunci dădea :
»Ceî mai țiți pe dinainte
De dați la fișpan plăcinte :
Ceî mai moi
Pe dinapoî,
Mânați domniî ca pe oi.
Se nu le mai vină 'n minte
A ne sta noua 'nainte,
Că codruțiul nu-î domnesc,
Că codruțu-î românesc
Și potecu-î voinicesc!

Bucium. Terra-Abrud.

16. *Horia lui Pinte*a vitézul.

Frunđă verde de sęcără
Coea despre primăveră
Când se 'mbracă codrii érá
A eșit Pintea afară ;
A lăsat cetăți și sate
Că sunt pline de păcate
Și sa tras în codrul verde
Unde traiul lin se pierde.
Colo-'n jos de codrul verde
Ce cumplit foc se mai vede
Lângă el Pintea ședea
Și cu soții lui vorbia,
Vorbua și se sfătuia.
Ei erau până-'n cincideci
Și frigeau vre-o trei berbeci,
Nu-î frigeau precum se frige
Ci-î întorceau în cărlige
In cărlige și în belciuge
Se le fie carnea dulce.
Când berbecii se frigea
Și cina când se gătia

Pintea la soçi se-'ntorcea,
Și din gură le grăia :
Fraților, fërtaților,
Stau se mor așa-mî e dor !
Mergeți câți-va în Baia-mare
Aduceți pâne și sare
Și-apoi câți-va 'n Baia-mică
Și-aduceți vin și palincă
Se ne facem cină bună
Se petrecem împreună !

Un voinic mai tinerel
Și-între soçi mai vitejel
Oblu-'n sus sa redicat
Și astfel a cuventat :

»Ascultă Pinte voinice,
Noi la Baia nu ne-omu duce
Căci vieța încă-î dulce,
Dar de-o fi se și pornim
Cei mai bravi se ne-însotim, Cluj
Și-atunci apoi vom pleca
Dacă din tine-om afla
Mórtea ta din ce va sta ?

Fraților, fërtaților,
Din mine poteți afla
Că mórtea mea că va sta
Din trei fire de grâu sfânt,
Dintr'un plumb micuț d'argint
Bine-'n armă îndesat
Și la pieptu-mî ațentat ;«
Când fërtații-l aușiră
Armele și le gătiră
Și pe cai că se suiră
Cătră Baia se porniră.

II.

Când la Baia s'arëtară
Përta-'nchisă o aflară,

Și cu bărdi dădură-'n pörtă
De se sparse-'n dece tótă.
Și în Baiă ei înțără
Pe la nobilî se băgară
După vin, pâne și sare
Ca se ducă de mâncare.
Dar ei bea și-și petrecea
Iute séra le trecea, — — —
Și prin gând nu le trecea
Că pandurii înțelegea
Cumcă Pinteniî-aū venit —
Și după ei aū pornit
Și-'n lăuntru că înțără
Și de arme-î despoiară
Și ca nodul îi legară.
— »Fraților, pandurilor
Dați-ne voi nouă pace
Că nemica n'om mai face ;
Dar de ne duceți la mórte
Vaî și-amar de-a vóstră sórte.
— Dar pandurii respundea :
De aci nu ve-ți scăpa
Până-'n scire nu ni-ți da
Mórtea Pinti-'n ce va sta ?
— Fraților, pandurilor !
Dela noi poteți afla
Că mórtea Pinteî va sta
Din trei fire de grâu sfânt
Și dintr'un plumb mic d'argint
Tare-'n armă îndesat
Și la pieptu-î aténtat !
— Dar pandurii nu-î lăsară
Se mai iés'odată afară,
Pun în armă grâu d'él sânt
Și plumbuțe de argint
Și-o mulțime se-'nsoțiră
Cătră Pinteia se porniră.

III.

Trei ore acum trecuse
 De când bravii lui se duse,
 Pinteia lângă foc remase
 Dară somnul-îl luase,
 Și un vis reu a visat
 Singur de sa minunat.
 Par' că sabia cea nouă
 I se rupse tocma-'n două; —
 Par că sabia cea vechiă
 I se rupse la urechiă; —
 Și de vis sa spăimântat
 Cât fu-'ndată desceptat
 »Fraților, fărtaților,
 Dîse Pinteia soților,
 Dar' reintorsaū soții érá?
 Reu me tem ca se nu piéră!«
 Ceialaltî atunci grăiră:
 »Cine scie ce pățiră,
 Écă mieđul nopței vine
 Și din ei nu-'ntórnă nime!«
 Pinteia calul și-l gătia
 Și de loc încăleca.
 Și când calul și-l porni
 Până-'n Baia nu-l opri.
 Prin cetate când intra,
 Fluera și asculta, —
 Dór' de soți el va mai da,
 Că fărtații-l cunoscea
 Pinteia, când le fluera!
 Dar soții nu se arétă,
 Ci o cétă neasceptată,
 De pandurî din Baia mare
 Ce era în priveghiare,
 Dórá Pinteia va veni;
 Pe ai sei de-a întálni?!
 — Când pe Pinteia-îl vedură
 Toți în cale i stătură:

— »Dă-te Pinte acu legat
Că de nu vei fi pușcat,
Cu trei fire de grâu sfânt,
Cu plumbuțe de argint!«
— Ba, — deșu eș că nu m'oi da
Se sciũ chiar că n'oi scãpa, —
Și mãi bine voiũ muri
Cã me dore a auđi
Cã fãrtađii mei v'aũ spus, —
Din ce eș voiũ fi repus;
De v'aũ spus, ca se se scape
Preste țeri și preste ape,
Dómne! atunci-ĩ poți ierta!
Și pre mine a-me certa!
De v'aũ spus, ca se me vẽnđã
Și pandurii se me prindã,
Dómne, atuncea tu se-ĩ bađi,
Cã nu-s frađi adeverađi!
Frađilor pandurilor!
Spuneđi voi și domnilor,
Cã legat, eș nu m'am dat,
Ci vitéz că m'am luptat,
Ca se sciũ că de prunc mic,
Pãn' la mórte am fost voinic.
Și când arma și-o golesce,
Pe panduri-ĩ tãvãlesce, —
Și când scóte sabia nouã
I-se rumpe tocma-'n dóuě,
Și când scóte sabia vechiã
I-se rumpe la urechiã.
Atuncĩ plumbuđul d'argint
Și trei fire de grâu sfânt
L'aũ aruncat la pãmânt.

Pieptul lui bucãđi se-'nfrãnge,
Cãt și calul lui-ĩl plãnge
Și rãnciazã, asvêrlesce
Cãci pe domnul seũ jelesce.

Și când sufletul și-1 da :
Pintea astfel cuvânta :

»O sută cincî-decî ai miei
De voinicî ca nesce smei,
Ve pădiți prin codrul verde
Că-n Baia vieța-ți pierde, —
Și țineți toți la olaltă,
Și nu ve dați nici odată ;
Și nu dați sfatul
La fêrtatul
Că fêrtatu-ți pune capul.

Ascultați voinicî de mine
Se ve-nvețu a trăi bine,
Sfatul nu vi-l dați la nime
Căci cui dați pâne și sare,
Ala te mîncă mai tare,
De ați Pintea vitéz mare
N'a tăia domniî 'n cărare,
Pintea a gătat cu tôte, Library Cluj
Și trage acum de mórte.
Dintre voi cin' me iubesc
Cine pe Pintea-l jelesce,
După ce voiû muri eû
Se-mî tundă tot pêrul meû,
Și-ntr'o ȃi de serbătóre
Se-l pună-n pörtă la sóre
Se-l pieptene fetele
'N tôte duminecele
Și se-l sufle vênturile
Cólea primăverile.«

Trei voinicî s'aû și aflat
Carii pêrul i-aû tăiat,
Unu-î George Selegianul
Și cu Mitru Ardeleanul
Altu-î Ioan Moldovanul.
Estia pêrul i-aû tăiat,
In pörtă l'aû aședat

Ca el se se pomenescă
În cea țără unгурescă,
De români fie horit
Și de unğurî pomenit!

Din Noaptele Carpatine ale
lui Drăgescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

III. Cântece ostășesci.

1. *Astă vără mi-am verat...*

Astă vără mi-am verat
Sub o hăciugă de brad,
La vără unde-oi vera?
Pe calea Orlatului
Cu pușca-'mpăratului.

A. I.

2. *Birăul și cu popa...*

Birăul și cu popa
Așa mi-a făcut legea
Că cu lanțul m'or lega
Și-n Italia m'or țipa;
Și-n Italia de m'or duce,
Nu m'oiu face-o pómă dulce,
Ci m'oiu face-o pómă amară
Și-oiu veni la tómnă érá.

Reteag.

3. *Busuioc roșu pëtat...*

Busuioc roșu pëtat,
Cine foc te-a sëmënat?

— Cătane când aũ plecat!
De plivit, cin' te-a plivit?
Cătane când aũ sosit!
De cules cin' te-a cules?
Cătanele când aũ mers!

Bouřar.

4. Cătănirea-și cătăni...

Cătănirea-și cătăni
Pe marginea Dunării,
De-ar fi pușca de lemn verde,
Și regimentul de fete.

Cluș.

5. Cântă cucul...

Cântă cucul vinerea
Trec feciorii Dunărea
Câte opt alătura,
Câte opt și câte cincă
Până nu rămân p'aici.
Ședcți fete la ușori
Puneți nume la feciori!
Cei frumoși se duc în lume
Cei hâđi pun la fete nume,
Cei frumoși pe car de foc
Cei hâđi la fete la joc
Cei frumoși pe drum plecați
Cei hâđi la fete lăsați.

Rodna.

6. Cântă puiul cucului...

Cântă puiul cucului
In mijlocul Clușului
Pe curtea baronului,
Așa cântă de cu jele
De staũ ómenii se piee

Și-așa cântă de jelos
De tot Crișul mere-n jos.
Nime-n lume nu-l aude
Făr un voinic din tabere,
El din graiū așa grăia :
Taci, cuce, nu mai cânta
Că pân am fost la părinți
Datuțiam voiă să cânti,
Da de când is streinat
Sătul-îs de a tēu cântat.

de pe Someș.

7. *Coborî Dómne . . .*

Coborî Dómne pre pămênt
De veđi neamțul ce-o făcut
C'a umplut rîtul cu noi
Ca și-un boteieș de oi ;
Coborî Dómne și te uită
De veđi érba tótă cruntă
Și maicele cum se cântă
Maicele după fiuți
Fetele după drăguți.

Măgura.

8. *Cântă cucu-n . . .*

Cântă cucu-n vêrf de șură
Merg feciorii la măsură,
Merla cântă, cucul cucă
Toți feciorii staū de ducă,
Haidați, mândre se jurăm
Pe feciori se nu-î lăsăm ;
Că dacă noi i-om lăsa,
Cine ne-a mai fluera
In flueru cel de rug
Venind séra dela plug.

din Bihor.

9. *Câte paseri sunt în codru...*

Câte paseri sunt în codrū
Tóte cântă mai cu modru,
Numai négra ciocârlia
Cânta mie-a dușmăniă
Că ea-mi cântă-a cătăniă ;
 Cătănireașă, cătăni,
Numai pușca de n'ar fi,
Pușca și oțelele
'Mî mânâncă șelele
Șelele și dîlele ;
Și-ași cătăni, cătăni,
Cătăni cât ași trăi
De-ar fi pușca de hemeiū
Regimentul de femeî ;
De ar fi pușca de scăiete
Și compania de fete ;
De-ar fi pușca de tuleū
Cătăniă-'n satul mieū!

Bouțar.

10. *Dómne bate nemțisorii...*

Dómne bate nemțisorii
Că mi-aū cătănit feciorii ;
Dómne bate némțu-'n drum
C'a luat ce-a fost mai bun
Și-aū remas pricazurile
Care fac necazurile ;
Și-aū remas obielele
Se iubescă fetele ;
A remas un golomoz
Se iubescă ce-î frumos.

Bouțar.

11. *Fă-me dómne ce mi face...*

Fă-me, dómne, ce mi face,
Fă-me dómne pic de lapte

La-'mpăratul în cetate
Se ved nemții cum s'or bate
Cu recrute neinvățate ?

Someșul mare.

~~~~~  
*12. Frunză verde florî mărunte...*

Frunză verde florî mărunte,  
Cântă cucu-'n vîrf de munte  
Eû gîndesc că-mî cântă mie  
Ci el cântă-a cătăniă  
Și el cântă la voinici  
Care se duc de pe aici.

A. L.

~~~~~  
13. Munte, munte piétră sacă...

Munte, munte piétră sacă,
Lasă voinicii se trecă,
Se trecă la ciobăniă,
Se scape de cătăniă,
Cătăniă cui e bună ?
La feciorul fără mumă ;
Cătăniă cui e dată ?
La fețorul fără tată !

Clopotiva.

~~~~~
14. La fântâna...

La fântâna roșioră
Trage o cătană se móră
Și așa trage de cu greu
Că nare nici copârșeu
Și așa trage de cu gele
Că nare nici luminele.
O, ce mórte cu necaz,
Fără pânză pe obraz :
Păsărică păsărea,
Spune la măicuța mea

Că-sū în șanțurī coperit
Sub foi de frăgariū înalt
Până-'n inimă 'mpușcat,
Clopotele
Îs tunurile
Și-'n loc de cântecul sfânt
Croncănesc corbiī prin vânt.

Pânade.

15. *Rusmarin cu fôia...*

Rusmarin cu fôia lată
Vai cum te-am purtat odată
Că te-am purtat voinicesce
Pre cum se duculuesce
Dar mă duc din țera mea
Și te porțe cine a vrea
Că io-mī purtaiū partea mea!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pânade.

16. *Norișor mândru crengos.*

Norișor mândru crengos
Ce veste ne aduci din jos
Orī răgutele s'o 'ntors!
— Răgutele nu s'o 'ntors
Că trece o mândră crăésă
Cu trei stégurī de mētasă;
Unu-ī roșu ca focul
Altu-ī negru ca corbul
Altu-ī alb ca omētul;
Cel roșu-ī a bătălie
Cel negru-ī a jelenie,
Cel alb îi a bucurie!

Bistriță.

17. *Nu-mī e jale...*

Nu-mī e jale că me duc,
Că mi-e jale după plug;

După plug cu șese boi,
După ómenī dela noi;
După plug cu șese vaci,
După dóuē mândre dragi;
După plug și dup'o vacă,
După mândra mea cea dragă.

Reteag.

18. *Pasere de pe cetate . . .*

Pasere de pe cetate.
Spune mândrei sănătate:
Că de mine n'are parte,
N'arc parte că-s departe;
Când bătea césul la unul
Eram gata ca pëunul,
Când bătea césul la doi
Mergeam, mândră, dela voi;
Când bătea césul la trei,
De plâns nu puteam vorbi;
Când bătea césul la patru
Mergeam slugă la împëratul;
Când bătea césul la cincī,
Mă desculțam de opincī;
Când bătea césul la șesă,
Mi se uita Némțu 'n față,
Eū mă rugam se mă ierte
Pân' va bate césul șapte.
Când bătea césul la opt
Mi-aū tăiat përul de tot;
Când bătea césul la nóuē
Eū am fost cătană nóuă;
Și-n casarmă m'aū băgat
Și pe mine m'aū jurat
Pre crucița sabiei
În țara Italiei.

Nu mă mândră blăstëma,
Rëu mă dóre inima;

Blastă-mă pe orî și cine,
Nu mă blăstăna pe mine ;
Pentru pușca cu oșele
Te lăsaiū mândră cu jele ;
Pentru pușca cu argint
Te lăsaiū mândră plângând ;
Nu te mândră supăra
Că eū tot nu te-oiū uita,
Că de-a fi vre-o pace-'n țară
Eū acas'oi veni érá,
Ér de-a fi vre-o răutate
M'oiū lipi lâng'o cetate
Și-ți voiū scrie, mândră carte,
Nu-ți voiū scrie cu cernélă
Că de aceea-î multă-n țară,
Ci-oi scrie cu lăcrămele
Că de acelea-s puținele.

Reteag.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

19. *Pe dealul Feleacului.*

Pe dealul Feleacului
Mărg feciori de-ai Iancului,
Iancu-î comandézá bine :
Haide-ți feciori după mine
Se luăm tunuri de fag
Și se dăm în Cluș cu drag !
Ér când Clușul l'aū zărit
Iancul din graiū a grăit :
— Stați, feciori, se ne-aruncăm
Și tot Clușul se-l luăm
Și pe unde-om trece doi
Sângele-a curge șiroi,
N'a fi nalbă, nice ierbă,
Numai sânge până-n barbă,
Nu sânge de copii mici
Ci tot sânge de voinici ;
De voinici micuți și mari
De cătane și husari !

A. P. R.

20. *Pe din sus de Baia mare.*

Pe din sus de Baia mare
Merge-un căpitan călare,
Căpitanul șuerând,
Cătanele tot plângând,
Căpitanul lor dicând ;
— Sciut'ați voi feciori bine
Când a-ți dat mâna cu mine
Că nu-ți cosi prin liveți
Nici nu-ți mulge prin găleți,
Și nu-ți cosi prin butuci
Nici nu-ți mulge oi la strungi ;
Fetele-or merge la joc
Voi ve-ți merge toți în foc :
Fetele-or purta zadiă
Și voi pușca și sabiă ;
Fetele-or purta mărgele
Și voi pușcă și otele.
De pe Someșul mare.

21. *Plânge-mă . . .*

Plânge-mă maică cu dor,
Ți-am fost fată și fecior,
Ți-am arat, ți-am sêmênat,
Pită din el n'am mâncat.
Și-am lăsat biciu-'n chiotóre
Și-o drăguță ca și-o flóre
Și prietiniu-'n ședătóre . . .
Până dau de drum făcut
Nici înapoi nu me uit !

Reteag.

22. *Plânge-mă . . .*

Plânge-mă maică cu dor
Că ți-am fost dulce fecior,
Ți-am scos plugul din ocol,
Ți-am arat mândru ogor ;

L'am arat, l'am sēmēnat
Și-n cătane am plecat;
Sēmēnat'am fir d'oves
Resărita grâu ales;
Sēmēnat'am busuioc,
Resărit'a dor și foc;
Sēmēnat'am viorele
Resărit'a dor și jele.
D'oî sēracul cătana
Când-î vine porunca
Lasă prânț și lasă cină
Lasă patul de hodină.

Bouțar.

23. *Pe țermuri de Dunăriță...*

Pe țermuri de Dunăriță
Merge-o mândră copiliță
Tot horind și chiuind
Din Dunăre apă bēnd
Și pe tērgari întrebând:
— Voi, tērgari, tērgarilor,
Nu mi-ați vețut bădițul?
— Póte de l'am și vețut
Inse nu l'am cunoscut,
— L'ați potut cunósce bine,
Că nu-î ca el voinic nime,
In fruntea șirégului
Sub crucița stégului,
Cu clopuț 'nșinorat,
Cu bumbuscî încunjurat
Cu bumbusce de argint,
Ca el nu-î în regiment.

Din Mărmația c. d. T. M.

24. *Sciî tu bade ce diceai...*

Sciî tu bade, ce diceai,
Când la noi pre pat ședeai?

Că nu va fi om în lume
Pre noi se ne despreune;
Étă, omul s'a aflat,
Înălțatul împărat
Pre noi ne-a despreunat!
Sărac dorul badiului
Cum a fost și acum'a nu-î
Că-î pe mâna Neamțului;
Cum a fost și acum nu este
Că Neamțul îi poruncesce!

Rouțar.

25. *Spusu-mi-a mie cucul...*

Spusu-mi-a mie cucul
Se nu mă mânc cu lucrul,
Că ađi, mâne iaú drumul,
Și mi-a spus și pupéza:
Astăđi, mâne, iaú calea!

Reteag.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

26. *Vai seracul cătana...*

Vai seracul cătana,
Când-î vine porunca,
Iși deslégă opinca
Și-și încalță păpucul
Și ia drumul de-a lungul!
Inălțate Impărate
Nu me 'nstreina departe!
Tu sciî rëndul tunului,
Eú sciú rëndul plugului;
Tu sciî rândul sabiei
Eú sciú rëndul secerei;
Și tu sciî rëndul pușcei
Ér eú sciú rëndul cóseii;
Bate-te cu cine-î vré,
Eú mă joc cu mândra mea;
Bate-te ca pescii-'n apă,
Dă-mi pace se merg la sapă;

Bată-te ȃiua la sóre,
Eũ merg séra-'n ședătóre ;
Bată-te nóptea pe lună,
Eũ duc din holdă cunună
Și fac mândrei voiă bună!
Tu ;cu bătăile tale
Aducĩ tot bănat și jele —
Eũ cumpër mândrei mărgele,
Ea-mĩ dă gură pentru ele!

Someș.

27. *Vai, sêraci copii frumoși...*

Vai sêraci copii frumoși
Da cum staũ în lager scoși,
Fără pită fără sare,
Numaĩ cu pușca-'n spinare ;
Pușca și oțelele
Carĩ mânâncă șelele ;
Celelalte hodoróze
Mâncă carnea de pc óse
Se remână ósele
Se le mance ciórele.

Munții apusenĩ.

28. *Venitu-mi-a carte aseră.*

Venitu-mi-a carte aseră
Se me duc cătană érá,
Du-te maică la birăũ
Și âmblă de rëndul mieũ.
— Fost'am ȃieũ eũ fetul mieũ
Dar și-a pus gândul pre tine
Se te ducă dela mine
Décă maică e așa,
Curuesce-mĩ cămașa,
Oĩ! croesce-o cătunescă
Némțul se te pomenescă!

Reteag.

29. *Vers cătunesc dela ocuparea Bosniei din reg.
63 de liniă.*

Trămis'au în țără carte
 La feciorii de pre sate
 Se nu pórte struț 'n clop
 Că-'n Bosnia-î mare foc,
 Nicî fetele mărgele
 Că-n Bosnia-î mare jele.
 Pică voinicii 'n bătaia
 Sângele curge păraia
 Și remân drăguțele,
 La mulți chiar nevestele.
 Înălțate, Impărate,
 Pune pace nu te bate ;
 Lasă feciorii p'acasă
 La copii și la borésă,
 Că de când tot porți bătaie
 Lacrămile curg păraie,
 Și de când porți bătălii
 Remân holdele pustii,
 Fete și mame bețrâne,
 Mulți copii mici fără pâne,
 Sbiciuri în cuiu mucedesc,
 Pluguri în șuri ruginesc,
 Boii 'n grașduri hodinesc,
 Grădinele 'nțelinesc,
 Cucuruzu-î nesăpat
 Și grâul neseccerat.
 Er pe drumuri și cărare
 Curg lacremi păreū și vale,
 Lacrămile înfocate
 De fete nemăritate
 Și neveste supărate ;
 Mamele-și plâng feciorii
 Nevestele soțiorii
 Și fetele pețitorii.

Căpitane, căpitane
Slobođi-me din cătane
Se mai prind plugul de córne;
Décă lucrul voiü găta,
Cu drag te voiü asculta
Și-'napoi voiü înturna.

29. *Tot cătunescă din reg. 63*
de linie.

Maică, tu când m'ai făcut
Fórte bine ți-a părut,
Cu un pecior m'ai legănat
Din gură m'ai blăstemat;
Tu m'ai blăstemat în rís,
Dară de mine s'a prins;
Când m'ai vedut că-s fecior
Se-mi fii rupt mamă-un pecior,
Și apoi când m'ai botezat
Se-mi fii rupt și celalalt
Căci nu ți-ai fost păcat
Decât jale și bănat.
Tu maică m'ai blătemat
Vinerea pe nemâncat
Se nam cină și hodină
Nice prânz cu voiă bună;
Mă pun séra la cinat
Nu pot de plâns și bănat
Că părinții i-am lăsat.
Mai făcut maică frumos,
Neamțului de bun folos.
Când am fost se-ți fiú de haznă
M'aú luat neamțul de acasă
M'aú luat de nu sciú eú
Și me duc pe drum cu greú
Cu străinii însoçit
Ca spinu 'n gard îngrădit.
Spusuți-am eú maică ție
Se țeni dïle pentru mine
Se rămân în sat cu tine,

Tu măcuță ai ținut
Vinerea și miercurea
Se mă poți înstreina,
De fete și de feciori
De joc și de sărbători.

30. *Din lupta cu Praisul.*

Frunză verde lasă-lasă
In anul șesedeci și șese
Mulți voinici sângele-și vearsă
Pentru tot neamul de-acasă.
Când la foc și-am început
Nici apă n'am avut
O lingură de beut.
Când a fost la meș de noapte
Vine trupa, nu măi póte.
Când de ziua se zărea
Fergatterungu-l sufla
Noi pe deal ne-am înșirat
Și de foc ne-am apucat.
Când a fost la prânșor
Măi pușca câte un fecior
Acela numai de dor,
Că-o pușcă de a Praisului
Plătea opt de-a neamțului.
Când prindé Praisul a da
Fecioriî prind a pica
Și așa veniaü glónțele
Cum vin véra ploile,
Nescari glónțe găurite
Pe la urechi sbângăite.
Când a fost în prânzul mare
Vine un căpitan călare
Strigând tot în gura mare:
Dați feciori cu voiă bună,
Remânem fără cunună;
Da o cătană bătrână
El din graiü așa a grăit

Căpitane, căpitane
Lăsă-ne se răterim
Că veți bine că perim ;
Răterati, eü nu ñic ba
Dör'-ți mai poté scăpa,
Uitați-ve înapoi
Cătu-ți vedé cu ochi doi
Staü fecioriü ca snopiü ;
Staü fecioriü präveliți
Ca nesce pomü înfloriți
Și-am vedüt fërtat pușcat
Fără mânuri, fără cap
Și deü mie sa rugat
Se 'ntorn pușca cu patul
Și se-ï sdrobesc lui capul.
Dar deü mie mi-a fost milă,
Că zăcé 'n sânge ca-'n tină
Și mie mi-a fost bănat
Că zăcé în sânge 'nchiegat.
Rëtărit'am, rëtărit
Pe un deal mândru 'nflorit,
Dealu-'l chiema Rostopol
Nu mai pot merge de dor.
Jele-mi e de-ai miei pärinti,
Sciü bine că me doriți ;
Jele-mi e și de-ai mei frați
Sciü bine că m'asceptați.
Da' pe min' nu m'asceptați
Că pe mine m'o 'mpușcat
În diua de Sän-Ziene,
Mörte mare cu jelene,
Și pe mine m'o 'ngropat
La umbra unui frăgariü
Ca pe domnul generariü
Și-'n loc de tras clopotele
Da Praisul cu tunurile,
Și-'n loc de cruce-'n mormânt
Crâncäne corbiü prin vënt.

31. *Lupta dela Josefstadt.*

(Iuniu 28—29 1866.)

Frunză verde, măghierat,
La festung la Josefstadt
Ajunseră trupele,
In douăzeci și optule,
Unde steteră pe loc,
Și-ncepură a-și face foc,
Se-și facă menagea iute,
Ca se plece mai nainte.
Menagea dacă aū gătāt,
Un »haptac!« mare aū suflat,
Benedec vinea călare,
Toți strigau în gura mare:
»Benedec ca se trăiescă,
Trupa s'o comandălescă!«
Benedec din graiū grăia:
»Ostășime draga mea!
»Fii gata cu armele
»Și cu tóte trebile.«
Apoi am plecat 'nainte
Ca pe Praisu sel-'l putem prinde.
Nu mult înse mai pășirăm,
Cu Praisul ne și telnirăm,
Ne oprim dar pe loc
Cu dșmanul se dăm foc,
Praisul începu a pușca,
Feciorii nosti a pica,
C'așa daū cu tunurile;
Deci ca leiī ne-am luptat,
Până nóptea ne-apucat,
Ba și nóptea aci am fost,
Incungiurați de forpost,
Pân' ce a dóua či-am plecat,
In mașirul regulat.
In douăzeci și nóuelea,
Praisul ér spre noi venea

Potca érá-'l aducea,
Pe-o vreme urîță, rea.
Eram pe-un deal amărit,
Praisul pe un șes stelegit,
Praisul, marele vrășmaș,
S'a fost tras lângă un oraș,
Și-a trecut printr'o pădure,
Ca pre noi se ne 'ncungiure,
Când Praisul a stat pre loc
Noi 'l primirăm cu foc.
Noi eram pre deal în cale
Érá Praisul mai la vale,
Și un maior cu cal cu șea
Cătră noi acum dicea :
»Stați feciori! și nu ve dați,
»Ci ca voinici ve luptați,
»Dar fiți cauți și ve 'ngrigiți
»Și de mórte ve feriți!«
Vai! înse-ai nosti retera,
Praisul după noi vinea,
Și când fugiam înapoi,
Așa venea după noi
Dela Praisul glónțele
Ca și véra ploile.
Acum atât am fugit
Până toți ne-am obosit,
Și atât am tot alergat
Până mai nu am picat.
Și când prin holde fugeam,
Paie de oves sugeam,
Că eram toți însętați
Și de bătaia mâncați.
Noi fugeam care-'n cătrău,
Cum fug corbii când li-e rău,
Pân' ce-'n vârful dealului
Comandirul Praisului
Lovit de-o glónță a picat,
Și bătaia a 'ncetat.

Ér când fu de cătră séră
Într'un lagher ne-aședară.
Ci puçin am odichnit,
Că-un avis iute a venit
Éră de noū sē plecăm
Și 'napoi sē retērăm;
De loc dar am și pornit,
Tótă nóptea am mārșuit,
Când deminéța am ajuns
Unde stetea Praisu ascuns,
Unde ne-am opr't pe loc,
Se ne maī gătīm de-un foc.
Bine înse n'am māncat,
Éră la drum am plecat,
Și am ajuns toți osteniți
Până maī la Chenigreț.
Când aicea ne-am aflat
În lagher ne-am aședat.

BCR Cluj
Ér prin treidecī și sunulea, ry Cluj
Nimenī, nemic nu scia
Acum luna s'a sfērșit
Și altă lună s'a ivit.

32. *Lupta dela Königgrätz.*

(Iuliu 3. 1866.)

Dar prin Iuliu al treilea,
Un maior din graī grăia:
»Sus feciori! și ve 'mbrăcați
»De bătaiă ve gătați,
»Și acum carne-ți căpăta,
»Și-ți mânca, vi-ți ospeta.«
Carnea abia s'a încâldit,
Iute-un raport ni-a sosit:
»Armele, și ve 'mbrăcați,
»Carnea din căldări luați,
»C'a venit un avis iute
»Se maī mergem înainte.«

Deci de aicea ni-am luat,
Spre o pădure am plecat
Când ai noștri un deal suia,
Trâmbițele amar diceau
Cât gândeai că lumea pierde
De necasuri și de jele.
Ei câte un tun slobodaș,
Și cu bandele diceau,
Tot diceau și nu'nceta
Se aibă curagiū trupa.
Acum Praisul ne 'ntâlnește,
Armele spre noi țintesc.
Noi și'ncepem a pușca
Era Praisul a vena.
Cădea toți ca frunzele,
Mai din toate laturile,
Și când tunurile dau,
Șir pe jos se tăvăliaș,
Tot ca viera ierbile
Când le taie cösele.
Tuiet mare, foc și vânt,
Și 'ncălcială pre pământ,
Toți strigaș cu-a lor cuvânt:
»Înainte, înainte:«
Deci 'nainte am alergat,
Și-am pușcat ne'ncetat,
Și-am ținut tot fort la foc,
Pân' am ajuns la mijloc,
La mijlocul pădurii
Unde erau plencherii,
Plencheri de-ai Praisului
Ca copacii codrului
Și când cu ei ne luptam
Mai că nici un tist n'aveam,
Totuși din păduri i-am scos
Dar ei înapoi s'au'ntors,
Ci tot gândiam că nu-î bine
Sciam că-armata lor vine,

Ea vinea de cătră stânga
Câtă-î frunđa, câtă-î iérba.
Când p'un deal ínse am eșit
Un căpitan ni-a sosit,
Care din graiü ne grăia :
»Unde-î călăria mea?»
Călăria i s'a dat,
Și el pe ea s'a urcat,
Și-apoi din graiü măi grăia :
»Ascultați comanda mea!»
Acum privirăm spre stênga,
Și vedurăm tótă trupa,
Tótă trupa Praisului
Tot ca frunđa bradului.
Iute-dară ni-am luat,
Și-'n pădure ne-am băgat,
Și-am ținut tot spre drépta
Dór' așa cumva omü scăpa,
Înse noi ce ase scăpăm ?
Că-'n măi rău loc ne băgăm,
C'am ajuns chiar într'un loc,
Pentru noi fără noroc,
Unde atâta ne-am luptat
Până măi toți am picat.
Vai, pădurea a fost grea fórte,
Și-'n ea a fost grozavă mórte,
Cât orî în cătrăü âmbLAM
De pre om, pre om călcam ;
Și orî în cătrăü suceam
Tot răniți și morți vedeam,
Până-'n urmă țe am scăpat
De-'n tăieturi am întrat.
Când eram prin tăieturi
Auđam tot pușcături,
Prușii după noi pușcaü
Și feciorii așa picau
Tocmăi ca frunđa tómna
Când o ajunge bruma

Dar când și de aici am scăpat
La un deal am apucat,
Când pe deal în sus fugeam
Alta nu mai audam
Fără numai ai! și vai!
De amar și de chinzaiu.
Mii erau cei tăvăliți,
Mii pușcați și mii răniți,
Și mulți ostași s'auđa
Blăstēmându-și mamele
Pân' ce i-a făcut în lume,
De necas și de minune.

Ér când fuse cătră séră,
Umbrele când se aședără,
Când de totul am scăpat
Și pe un șes ne-am aședat,
Din al nost regiment, tot
Mai trăiaū o sută opt,
De și eram mai nainte
Vre o mie și șese sute.
Dar un maior ce-a rămas
Spre mai mare al nostru necas
Și aici încă ne amărea
Că din graiū el ne grăia :
»Stați ai mei feciori pe loc,
»Se mai ținem înc'un foc.«
Dar și feciorii-i grăiră :
»Nu vedeși că toți periră?
»Noi foc mai mult nu ținem
»Ci reterăm cât putem
»Că de nu, și noi picăm.«
Maiorul a încremenit
Și pre noi ni-a slobođit :
»Reterați, dar nu đic ba,
»Care-ți mai poté scăpa!
Noi prindem a retera
Și spre Elba a 'nainta,

Dar când sosirăm la apă
Trupa vine mai l'a olaltă,
Călăreții din apoï
Cu Praisul țineau răsboiū.
Toți eram acum la pod,
Unde steterem pe loc.
Imbulzela era mare,
Vrea se scape fiecare,
Dar pre pod toți nu-'ncăpeau
Mulți și prin apă treceau,
Mulți notară și eșiră,
Ceï mai mulți înse pieriră,
Ma și tunuri au picat,
Că și podul s'a sfărmat.
Câți-va înse, ce scăpară,
Spre festung înaintară
Spre festungul Josefstat,
Intre cari și io-am scăpat
Ca se fiu de mărturiă,
De pierderea 'n vitejiă,
Ca care se nu mai fiă!

33. *Traiul soldatului.*

Cine-mi póte crede mie
Ce traiū duc în cătuniă?
Că postesc și di și nópte
Și duc fóme cât se póte.
În dióri de demineta
Eū prind pușculița-'n brațe,
O întreb cum s'a odihnit?
Căci tot la ea m'am gândit.
Ea tace și nu vorbesce
Făr' pre mine me silesce
Se o frec, s'o curățesc,
De mine se nu grijesc;
Asudă și ruginesce,
Pre cătana 'l necăjesce,

Strigă unsóre și oleă,
Dar de unde dracul se-l ieă.
Când sunt gata și-'mbrăcat
Me 'nvêrtesc pre lângă pat
Și nimica nu grăesc,
Fără la mâncat gândesc,
Căci aseră n'am cînat
Ci m'am resturnat pre pat;
N'a ăis nime vin' de mîncă
Și-apoi dute de te culcă.
De-am lucrat, de n'am lucrat,
La nouă cias m'ău visitat,
Și se me creăi iubite frate
Că șapte am luat pre spate;
De nu creăi,
Acuși se veăi
Când pe la tine sosesc
Cu ăece te dăruesc
Dar ~~Unimica~~ nu-ți vorbesc!
Atăta-ăi că-că i-am lucrat,
Mai mult eă n'am căpătat.
Văi ce traiă, omori-l drace,
Nu sciă ăeă, ce m'oiă mai face!
De prăndit nu-ăi mai vorbesc,
Căci 'mă suflă se pornesc,
Se me duc afară-'n câmp
Se-mă căscig ce se mânănc.
Ved plugurile arănd,
Eă me tărăiă pre pămănt,
Fug, alerg, pușc, me ostenesc,
Și nimic nu folosesc;
Nu me-'ntrăbă: poăi? nu poăi?
Ci suflă comanda la toăi,
Înainte și 'ndărept
Până scuipe sânge din piept.
Asud de staă se plesnesc,
Și n'am apă se potolesc

Al mieu trupșor asudat,
Cel în asudori scaldat.
Ah pâne amară esci,
Cu amar te mai plătesci,
Cin' te gustă, ala scie,
Ce traiu duc în cătănie,
Și soldatu-i gazdă mare,
Când la budilăreși are.

34. *Altă cătunescă.*

Decând casa o am lăsat
Pită caldă n'am mâncat
Numai prefont nesărat
Cu peciorul frământat.
Țerină, ierbă frumósă,
Remăi mândră sănătósă
Ca și-o violă frumósă,
Că și io merg sănătos
Ca un rujmalin frumos!
Bade, rujmalin frumos,
Cobor' din căruță jos
Și me sărută odată
Se nu remăi supărată,
Că io te sărut bucuros,
Se nu te duci mânios.
— Haida mândrucă cu mine
Și te uită mândră bine
Cum m'or imbrăca pe mine:
Pentr'un clopuț românesc,
Ciacău mândru cătunesc;
Pentr'un sumănuț cernut
Căput mândru tot bumbit;
Pentru cióreci românesci
Pantalonî mândrii domnesci;
Pentru opincî cu obiele
Păpuci mândrii cu curele
Io me duc mândră-'n cătane,
Tu rêmăi și-mi cósé haine,

Oi! croesce-mi o cămașă,
O croesce bărbătească :
Și o cósă cătunescă
Neamțul se te pomenescă :
Pe latul cel dinapoi-
Scrieți părinții amendoi ;
Și pe latul din ainte
Scrieți a tale cuvinte ;
Pe mâneca de-a drépta,
Scrie-te pe dumniata
Se-mi mai stâmperei inima.

IV. Cântece de bucuriă.

1.

Asără și alăltă séră
Cântău doi cocoși p'afară,
Doi cocoși negri cânta,
Neamurile me muștra
Se me las de bădița.
Cuvântul nu le-ași călca,
De badea nu m'ași lăsa...

A. L.

2.

Auđit'am, auđit,
Auđit'am o minciună,
Că Mureșu-î apă bună,
Câți o beū, toți se împreună;
Vin' lele, se bem și noi
Se ne luăm amêndoî.

3.

Bate vântu-'n codru des,
Ce bădișor mi-am ales
L'am ales într'o cercare
Se vedem ce minte are!

De va avea minte bună
Se-l iubesc un an și-o lună.
De va avea minte rea
Se-l iubescă cine-a vrea
Că eă mi-am iubit partea.

A. L.

4.

Cântă puiul cucului
La trupina nucului
Rógă mórte Turcului.
Cucule, unde te duci,
Me mir érna ce mânânci?
Mânânc putregaiü de fag
Și vin de ve cânt de drag.

Reteag.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cine aude gura mea
Lasă vinul și nu-l bea
Și vine la gura mea;
Cine aude glasul mieü
Lasă vinu-'n făgădăü
Și vine la glasul mieü,
Pân' sfințesce sfântul sóre
Nu se află horitóre,
Décă sórele-a sfințit
Horitóre s'aü găsit.

Uriu de sus.

6.

Dela noi pe munte 'n sus
Mult cântă cucul răspuns,
Mult me mir' cine ia spus?
Ia bădița când s'a dus,
Când s'a dus pe munte-'n sus!

Dar apoi pe munte-'n jos
Mult cântă cucul frumos.
Ca bădița când a 'ntros,
Când a 'ntors pe munte-'n jos!

Pietrios.

7.

De aș sci cânta ca cucul
Nu m'ași mânca cu lucrul
Ci-ași sbura din créngă 'n créngă
Și aș căuta lumea de largă,
Și aș sbura din créngă 'n créngă
Pân' la mândra mea cea dragă,
Și aș mânca frunză și érbă ;
Ași sbura lin și ușor
Și iaș duce al mieu dor,
Netedindu-mi penele
Și mândrei sprâncenele

Olt.

8.

Firicel lung de negară
Place-mi lumina de céră,
Și mândra din a mea țéră.
Fóiă verde de dudu
Place-mi lumina de se
Și mândra din satul mieu.
Foicică de dudu,
Pus'am gând și-am dis și de
Se-mi ieu mândră din Cergău,
Și ér mi-am făcut de lege
Că din sat nu poți alege,
Că sunt multe si frumoșe
Și cu dracu drăgostose.

N. P. P.

9.

Fost'am fecior nu pré forte
Și-am iubit fetele tóte;
Câte fete 'n brațe am strins
După mine tóte aũ plâns.
De te-oiũ stringe și pre tine
Și tu-ı plânge după mine,
Dar' de te-oiũ și săruta
De mine nu ti lăsa.

Bănat.

10.

Foicică trei grânace
Dragostea nu se măi face?
Nici din mere nici din pere
Nici din degete cu inele,
Ci din ochi și din sprâncene
Și din buze subtîrele
Mușcarea' neica din ele
Ca dintr'un fagur de miere
Se-ı trecă dé dor de ele.

Bouřar.

11.

Fóia verde de trifoii
Vino bădiță la noi,
Ia cărarea de sub cóstă
Bade! pân' la casa nóstră.
— Da în casă cum se întru?
— Intră bădiță cu gându!
— Clopul unde se-mi-l puiũ?
— Este după ușă-un cuiũ
Acolo, bade, se-l pu
Și se-mi dai gură se vii!

N. P. P.

12.

La fântână
Mol și tină
Subțirica spală lână
Cu doi pui de rață —
'N brață.
Sare badea, apucă-un puiū,
— Lasă-l bade, că te spuiū,
C'a veni vinerea mare
Și de puiū a fi 'ntrebare.
— Tacī, copilă, nu me spune
Că-ți voiū da vinars de prune,
Și-a veni vinerea mică
Și din puiū n'a fi nemică.

Reteag.

13.

BCU Library Cluj
Lelișoră, dela vamă
Taie-un puiū și ne fă zamă
Că decă-ī veni la noi
Pentru unul ți-voiū da doi.
Și de-oī măi trece p'aici
Pentru unu-ți aduc cincī.

Reteag.

14.

Mult staū și me tot gândesc
Din doi, pe carī se iubesc
Și se nu me celuesc?
Aș iubi pre cel măi mare,
Cel măi mic e frumos tare,
Aș iubi pre cel măi mic,
Cel măi mare-ī măi voinic
Cum se mérgă pe nimic?
El când merge cu cocia
M'aretă cu pelăria.

Vama Marga.

15.

Mă Ioane, Crășovene
    Flori de viorele,
Hai în casă, nu te teme,
Că de cine te-ai temut,
    Flóre de pe rît,
Eü de mult l'am otrăvit
Cu otravă din dumbravă
    Flóre de pe iérbă,
Mă Ioane, de nu cređi,
Hai în casă și mi-l veđi;
    Flóre din liveđi;
Iai pânza de pe obraz,
Veđi că mórtea-ı cu necaz
    Flóre din izlaz;
Iai pânza de pe mijloc,
Veđi că mórtea-ı jar și foc.
    Flori de busuioc;
Iai pânza de pre pecióre
Veđi că mórtea-ı cu sudóre
    Flóre de cicóre.

Bouțar.

16.

Muțî-'mı strigă mie-'n sat
Că-oı se fiü talpă la iad.
Dar de ce, Dómne, se fiü?
Că n'am omorıt de viü,
Am iubit ce mi-a plăcut,
Alte rele n'am făcut.

Uriu de sus.

17.

Pe marginea de pămênt
Merge badea semênând
Și din gură cuvêntând:

— Se te faci, grăule 'nalt
Și se stai la secerat
Ca mândra la sărutat ;
Și se stai și la 'mblătit
Ca mândruța la iubit !

Vama Marga.

18.

Pe marginea Dunării
Merg feciorii cu boii,
Da-'n naintea boilor
Mergera flórea florilor
Drăguța feciorilor ;
Grăi luna cătră sóre,
Dați feciori boii mai tare,
Că vine Dunărea mare.
— Las' se viie se ne mâie,
Numai mândra se rămâie.

BCU Cluj / Central University Library Cluj-Criș.

19.

Pe ulița casei mele
Busuioc și cărăgele ;
Dar cine le-a semênat ?
— Din clopul badi-aú picat ;
Unde-a picat câte un fir
A rêsărit trandafir ;
Unde a picat câte-un bob
Rêsărit'a busuioc.

M. C. P.

V. Cântece de amor.

1.

Aleu, mândră de departe
Prinde-mași cu tine frate,
Dar se pot, cum te-ași mai bate
Ci mi-s mânilé legate
C'un fir de mētasă négră,
Nu te pot bate de dragă.

Clopotiva.

2.

Amăritu-s frate tare
C'a crescut Murēșul mare
Și nu pot merge la Flóre.
Crișule, Murēșule!
Nu-'nvolba, nu turbura,
Că-î mândra pe matca ta
Și me tem că s'a 'neca.
Decât mândra sē se 'nece
Mai bine Mureșul sece!

V. P.

3.

Aseră trecui pre cóstă
Pre din sus de casa noastră,
Maică-ta se sfātuia ;
Și de mine reu vorbia ;
Spune bade maică-ta
Că și de s'ar măcina
În móră ca făina,
Noi, de-om fi dragi ne-om lua,
Er' de urit ne-om lăsa ;
Și-atunci bade ne-om lăsa
Când maică-ta a sēmâna
Strat de mac
În vâr̂f de ac,
De-a vedea că macul cresce
De lăsat tragă nedejde ;
De-a vedea că macul sécă,
Facă bine și măitacă !

Library-Cluj
Cris.

4.

Auđit'am și-o sciũ bine,
Că te lași mândră de mine.
Lasă-te cu Dđeũ
Că mie nu-mi pare reũ,
Că nici drumul nu l'oiũ trece
Și capet mădruțe đece ;
Că nu-i lumea ca odată
Șapte feciori la o fėtă,
Că lumea-i plină de dor
Đece fete l'un fecior !

Bouřar.

5.

Bade pentru ochii tei
M'aũ urit părinții miei ;

Bade, pentru domniata,
M'a urît și măicuța ;
    La fântână
    Nu me mână,
    Num' odată-'n șeptemână,
    La prilaz
    Nu-mi dă răgaz,
Caută bade se te las!
— Lasă-me, mândruță, deū,
Că-ți va părea ție reū,
Că-ți ședea cu diua-'n prag
Cu firuțul tras în ac,
Nici-î cósă, nici mânca,
Ci-î plânge și-î suspina,
După mine ti uita
Dór' mi vedea undeva,
Orî pe mine, orî urma
Și-ți veî rumpe inima,
Ia, și tu și maică-ta !

BCU Cluj / Central University Library Cluj
c. d. N. P. P.

6.

Bade pentru domniata
Me topesc ca cânepa,
Bade, pentru dorul teū
Me topesc ca inu-'n teū.

Reteag.

7.

Badea mieū cel de ast'-veră.
Me rógă se-l iubesc érá,
Io-ți spun bade, rupt ales,
Că nu pot se te iubesc
C'am o maică sêmțitóre
Cu ochi de priveghitóre,
O ușă scărțaitóre
Și-o cățeuă lătrătóre.

Dar' badea din graiū grăia :
D'auđi mândră, mândra mea,
Taci, că neica te-a 'nvęta
Ce se faci cu maică-ta :
Se-ı faci patul de odihnă,
Se ungi ușa la țițină,
La căța se-ı dai de cină
Se vi-ı la mine 'n grădină,
In grădină, în trifoiū,
Că trifoiu-ı pentru oi
Grădina pentru noi doi
Pentru noi doi, amędoi!

Din Bănat.

8.

Bădiță cu buze moi,
Vino pe séră la noi
C'ăm un pěr al cui pere, moiry Cluj
Și le-om mânca amędoi!

Câmpeni.

9.

Bade, bădișorule,
Dragoste ți-am sēmęnat
Floricele p'angă sat
Se nu trăesci supęrat ;
Dragoste ți-am rėsădit
Floricele p'angă rıt
Se nu trăesci cu urıt.

Cluj.

10.

Badea mieū cel de demult
Nu gāndi că te-am urıt ;
C'am pus gānd se te uresc
Dar ca tine nu găsesc

Nici în față, nici în dos
Nici în port așa frumos.

Jiu.

11.

Bate vântul jos pe baltă,
Dragi și-au fost ei doi odată,
Un fecior și cu o fătă.
Nu știu cine-o oblicit,
Badea mândra și-a urit.
Și badea de ura ei
Și strinsese mulți haitei
Și plecă a hăitui
Pe dealul cu călinii,
Pe valea cu bulbucii.
Lelea cum și-o aușit,
S'o 'mbrăcat și s'o gătit
Tot în haine de mătășă
Ca s'o ducă badea-acasă.

Reteag.

12.

Când, eram, de nu iubiam,
Unde me culcam dormiam,
Dar acum, de când iubesc,
Nu pot se mă odihnesc.

Reteag.

13.

Cântă cucul și-o merliță,
Ce se ne facem badiță?
Ne-am iubi — nu ne putem,
Ne-am lăsa — nu ne 'ndurăm!
— Mori, mândră, se mor și eu,
Se ne fac' un copârșeu,
Copârșeu de scândurii noi
Se ne 'ngrópe p'amêndoii,

Se se mire și lumea
Ce plătesce dragostea,
Dragostea acea curată
Dela un june și-o fătă!

Bouțar.

14.

Cântă cucu-'n vârș de fag
Nu vine cine mi drag,
C'are acasă-un măștihoiū
Și-l trămisă-'n câmp la oi
Se nu mai vină la noi.

Reteag.

15.

Câte flori pe munte-'n sus
Tóte cu badea le-am pus;
Câte flori pe munte-'n jos,
Tóte cu badea le-am scos.

Marmația.

16.

Cântă cântă gură mândră
Că badea cu drag te-ascultă
Până taci gură nu ȃici
Multe bóle-'n óse-mi stringi
Cum începī tu gură-a ȃice
Tótă bóla mi se duce.

17.

Cătui satu de mereu
Nu-i drăguț mândru c'al meu
Că-i înalt ca și-o cucută
L'ași cunósce din o sută
Și-i înalt ca și-o trestie
L'ași cunósce dintr'o miă

La obraz ca rujile
La buze ca frunzele
La obraz picur de sânge
Când 'l veđ inima-mă plânge

18.

Cine trece pre sub sat?
— Trece badea fêrmecat;
Dar cine la fêrmecat?
— Dóuë fete din cel sat,
Cu tină dela fântână
Se nu mai aibă hodină,
Cu o flóre de cicóre
Se se usce pe picióre.

Iiu Jiu.

19.

Cine trece pe uliță?
Trandafir și-o rujuliță;
Trandafir e badea mieü,
Rujuliță voiü fi eü!

Secadate.

20

Cine merge pe pietrar?
Merge bădița 'n pieptar,
Ochiü lü mărgăritar,
Gura lü păhar criștal,
Pêrul lü mētasă verde
Mult mi-e frică că 'loiü pierde,
Că l'am mai pierdut odată
Și-l căutaiü Craiova tótă;
Și-a dóuă óră-l găsiü
Chiar pre din sus de Sibiiü
Unde cucul cântă 'ntâiü;
In vêrfuțul nucului
Cântă mama cucului;

De pe celea clomburele
Cântă celea păsărele,
De bănat de jele mare,
Toți munții se legânară,
Pietrile se despicară
Apele se turburară.

L. E. B. d. Cugier.

21.

Copiliță dela munte
Ie-ți tu părul de pe frunte
Că ți-au eșit vorbe multe.
— Las' se iésă, că nu-mi pasă,
Că bădița-i dus de-acasă.

Mureș.

22.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Colo jos în grădinuță
Numai eă și-a mea mândruță,
Și-o țineam pe brățișore
Și-o juram pre sântul sóre
Că pe altul drăguț n'are.

Bucova.

23.

Cucuruz brașovenesc,
Pus'am gând domnețesc,
Neico, se te părăsesc.
Părăsite-ași, părăsi
Frică-mie-e că m'oiu căi
Că ca tin' n'oiu mai găsi,
Nici la stat, nici la uitat,
La ochi negrii, la jucat,
Buze moi de sărutat.

Bouțar.

24.

Cucule cu p^énă sură
Spusu-țam gură cu gură:
Nu-mⁱ cânta din curmătură,
Ci-mⁱ cântă din dealul mare
Se mérgă sunet-'n vale
Se m'audă mândruța,
Se-mⁱ deschidă portița,
Portița și ușile
Se-ⁱ sărut buzutele.

Bouțar.

25.

Cucule de pe cetate
Spune mândrei sănătate
Că de mine n'are parte,
Nare parte, că-s departe.
Cucule de pe hinteū
Spune la drăguțul meū
Că mie nu mi-e de el
Cum nu-ⁱ lupului de miel;
Mie nu-mⁱ e la inimă
Cum nu-ⁱ tină la fântână.

Reteag.

26.

Cucule cu p^énă sură
Care cântⁱ la noi pe șură
Vin' la neica se-ți dau gură.
De-ar fi cucul un voinic,
Eū l'ași prinde ibovnic,
Dar cucu-ⁱ pasere mică
Nu scie de ibovnică.

El. Ba.

27. *Dela Craiova la vale.*

Dela Craiova la vale
Bosuioc mândră răsare,
Cine mi la sēmēnat?
— Ciobanii cānd au plecat;
Și cine mi la sādīt?
— Ciobanii cānd au venit!

A. I.

28.

Dela deal de cea grădină
Merge o tineră copilă
Cu drăguțul ei de mână;
— Lasă-me bade de mână
Se me bag în cea grădină
Se-m rup două, trei florițe
Se fac mândră cununită,
Cununița cu altița,
Cu mai multă tāmăiță
Mestecată cu trifoiu
Se ne luăm amēndoī.

P. N.

29.

De-ar fi ceriul de hârtie,
N'ar poté nime se scrie
Al meū bine din junie
Și-al mândruței din feție.

Bănat.

30.

De ciudă și de mânia
Intraiū în cancelăriă,
Luaiū cōla de hârtiă
Și me puseiū a o scrie;

Scriseiū două treî rëndurî,
Me loviră nesce gândurî,
Nesce gândurî fiorate
Dela mândra mea lăsate.
Țipaiū péna la pământ
Și ochi cu fóiă-'n vânt:
Veđuî doi porumbi pe sus
Trămiseiū mândrei răspuns,
Si veđu-i și-o porumbiță,
Trămiseiū mândrei guriță.

Jiu.

31.

Dragá-mi e cărarea-'n gruiū
Flóre de gutuiū,
Dar n'am pentru cin' s'o suiū
Flóre de gutuiū,
C'o suiam pentru badea,
Flóre ca nalba,
Dar mi-l luă vėruța,
Flóre ca nalba,
Și-mi e vėră și vecină
Flori de mătăcină,
Și-mi e vėră ca și-un sor'
Flóre de mohor!
N'o pot bade s'o omor
Flóre de mohor!

Sâncel.

32.

De-ași trăi cât ași trăi,
Fėtă mare n'ași iubi,
Ci ași iubi o copiliță
Se fiū vėra cu drăguță
Și erna cu nevestuță.

Bucium.

33.

De-ași sci bade că-î veni
Eû frumos m'ași podobi,
Înainte ți-ași eși
Și calea ți-ași vărui
Tot cu var de cel mai mare
Dór' vii, bădiță, mai tare,
Și cu var de cel mărunt
Dór' vii, bade, mai curund.

A. M.

34.

De-aci până la mândra
Sourtă mi-a părut calea
Dar dela mândra 'napoi
Înapoi până la noi,
Este o luncă pustiită
Cu mult urît îngrădită ;
Luncă, luncă, vale-adencă,
Doru-'n tine me mânâncă
Dar lasă se me mânânce
Că pe mine-î carnea dulce ;
Dulce-î carnea ca de puî
Dar pe séma nu sciû cui.

e. d. N. P. P.

35.

Dorul mândrei și cu-al mieû,
De s'ar face-un pod mereû,
De-aici până la Brașeu
Se trecă mândra și eû,
Se-î târguesc un pieptar
Și vre-o doi, trei, talerî mari,
Se fie și de fâlôsă
După cât e de frumósă!

Criș.

36.

Draga mea și-a cui te are
Aș dormi-'n brațele tale;
Draga me și-acui te ține
Aș dormi-'n brațe la tine,
Pe suman pcurăresc
Și-'n brațele cui gândesc,
Și ți-ași mânca măr din sên
Și din gură ți-ași bé vin.

Bouțar.

37.

Étă bătuta de stele,
Că-î dădui două inele,
Eū le cer se mi-le dé
Ea 'mî ȃice că nu vré,
Făr' pune capu-'n pământ
Cât me prinde chiar urît
Și se uită dușmănesce
Ca se nu-î mai trag nădejde.

Secadate.

38.

Eū bolnav și badea zace,
De-ar mori se fie pace,
Că pân'-a fost sântetos
Destulă mâniă a fost
Și de s'a însânătoși
Destulă mâniă a fi!

A. L.

39.

Fă-mé Dómne, ce mi face,
Fă-mé rujuliță 'nvóltă
La bădița meū în pórtă

Cu maică-sa se vorbesc
Și cu el se mă iubesc.

A. L.

40.

Fă-mă Dómne, ce mi face,
Fă-mă róta stelelor
În drumul muntenilor ;
Macar vântul se mă bată,
Și sórele se mă arďă
Numai badea se me véďă.

c. d. A. L.

41.

Fóia verde usturoiú
De-ți e drag neico de noi
Fă-te negustor de boi
Și vino-'n gazďă la noi,
Că are taica șese boi
Doi-i vinde, doi opreșce,
Doi mi-i dă mie de zestre,
Pre roșul și pre plaviciú
Cumpărați din Mehedinț
Până boii ve-ți tocmi
Amêndoï ni-om logodi.

42.

Flóre albă din grădină,
Rupe-te-ași de rădăcină,
Se te dau la mândra-'n mână,
Se te ducă la fântână,
La fântână, la sălcuță
Unde spală a mea drăguță
Cu săpun și cu albele.
Și cu roșiï ruminele.

Bouțar.

43.

Ferice mândră de tine,
De maica ce te-a născut,
Ce ochi mândri ți-a făcut;
Ochiî tei cei luminoși
Me scólă pe la cocoși,
Me grăbesc se me imbrac
Și se vin se-ți fac pe plac.

Bănat.

44.

Féta popi cea bărnace
Bat'o cucul, mult-'mî place,
Că cu cotul mă cotesce
Cu gurița-mî șoptesce ;
Io-î daú mēr — ea nu primesce
O string în braț — se lipesce ;
Mă bădiță blăstămate,
Nu-mi da mere aruncate,
Ci le bagă 'n sênul mieú
Ca se sciú de dragul teú.

Bănat.

45.

Frunță verde de trifoî,
Când treci bade pe la noi
Nu te uita oblu-'n curte
Că eú am dușmane multe,
Ci te uită preste sat,
C'or' gândi că ne-am lăsat.
Și te uită la pămênt
C'or' gândi că ne-am urît.

A. L.

46.

Frunță verde iasomie,
Tênerul ce-mî place mie

Nare casă, nici moșiă
Numai pենă și hârtiă.

Olt.

47.

Frunză verde-n codru des,
Tótă lumea și-a ales
Ce a fost verde și frumos
Ce a fost bun și drăgostos;
Dară eū ce mi-am ales?
Trei fire de neghinuță
Și-o drăguță — căm negruță.
Sărutauași în guruță.

Bouřar.

48.

Frunză verde de trifoi,
Vino mēi bade la noi
Intr'o ęi de noue ori,
De-ți va părea că-i prea mult,
Ți-oї spune și pe mai scurt:
Vino num' odată-n ęi
Când sórele a rēsări
Și te du când va sfinți
Și-a fi num' odată-n ęi.

I. P. V.

49.

Frunză verde de dudu
Dar mi-e rēu și ér mi-e rēu
Și nu-mi găsesc lécul mieū.
Vai de mine reū mi-ī
Și lécul departe mi-ī
Preste valea Comaniī
Tocma-n fundul grăđiniī
Sub o tufă de mērar
La mândruța-n busunar,

Pân' vine mândra cu lécul
Maî móre badea sëracul.
Florică lemn pârlit
Câte bóle mi-am bolit
De tóte m'am mântuit
Dar de bóla ce bolesc
N'am cap se mă mântuesc ;
Că réle-s Dómne frigurile
Da-s maî rele dragostile
Că de frigurî zaci în pat
De dragosti âmbli turbat.
Dragostile, sëracile,
Nu-s cu córne ca vacile,
    Mërg prin tină
    Nu se-'ntină
De tinerî feciorî se alină
    Trec prin apă
    Nu se-'necă
De tinerî feciorî se légă,
    Florიცă de bujor
De ar fi dorul vëndător
Io m'aşi face negustor
Şi-aş pune şetra la pórtă
Şi-aş vinde la lumca tótă
Şi-aş pune şetra la prag
Şi-aş vinde la dor cu drag.

e. d. N. P. P.

50.

Foicică de pe şes
Te cunosc bade pe mers
Că-ţi e mersul legânat
Şi trupşoru desmierdat.

I. P. V.

51.

Frunđa verde de bujor,
Sêmţ că trebuie se mor.

— Măi mândruță, porumbiță
Ascultă d'al teu bădiță,
La cap se-mi puî o cruciță,
Pre cruciță — acea-î scrie :
»Ala-mî dórme pe vecie.«
Când vei trece prin morminte
Se-ți aduci de mine aminte
Se te rogi lui Domneșeu
Se crepe mormântul mieu
Se mai es mândruță-odată
Și se vedă lumea tótă
C'a fost dragoste curată
Tot d'un june și de-o fétă,
Fire-ar' mórtea blăstemată!

Boușar.

52.

Frunză verde din cārare, ary Cluj
Ce mi drag mie pe vale ?
Neicuța de lângă cale
C'ala-mî rupsă inima,
El mi-o rupsă, el mi-o légă
C'un fir de mētasă négră ;
El mi-o rupsă, el mi-o vede,
C'un fir de mētasă verde.

Ulpia Trăiană.

53.

Frunză verde de podbal
Mi s'a dus badea-'n Ardeal
Și-ar veni și nare cal,
— Vino bade și pre jos
Că esti tēnēr și frumos.

Dobra.

54.

Frunză verde din grădină
Rumpete-ași din rădăcină

Se te daū la neica-'n mână
Se te pună-'n pĕleriă
Se te pórte a duşmăniă.

Bouţar.

55.

Foicică lemn uscat,
Aséră pe însĕrat
Badeo, mi te-am asceptat
Cu cină ŝi cu lumină
ŝi cu pat pentru odihnă
ŝi cu dor dela inimă.
Dĕc'am vĕđut că nu vĭi
Pus'am dorul căpătăiū
ŝi urĭtul ascernut,
Cu dragul m'am coperit,
Când era la međ de nópte
Am visat un vis de mórte :
Năfrămuţa ta cea nouă
Am visat'o ruptă-'n două.
Dar la bădiţa aşa grăia
ŝi mândra răspundia :
— Floricea crescută-'n róuă,
Minţi, că nu e ruptă-'n două,
Da-ĭ ruptă inima ta,
Gândescĭ că nu te-oĭ lua ;
Mândră, mândruliţa mea
De ce te temi nu-ĭ scăpa,
Ca atuncea te-oĭ lua
Dĕcă mândră-ĭ numĕra :
Ērba de pe două luncĭ,
Cóma dela doi murgĭ,
Pĕrul dela doi voinicĭ,
Dór' atuncĭ — ŝi nicĭ atuncĭ ;
Când va face plopul nucĭ
ŝi răchita mere dulcĭ
ŝi jugastru vişinele
ŝi-a mânca dracul din ele,

Când va face jugul mugurii
 Din tînjală-or' cresce strugurii,
 Dór' atunci se-mi vină jele,
 Floricica mândrei mele,
 Și și-atuncea-'n două-oî sta:
 Luate-oî, mândră ori ba?!

c. d. N. P. P.

56.

Frunză verde amu se face,
 Ce iubesc mamei nu-î place;
 De ar plăcea mamei ca mie,
 Mâne-ași mere în cununiă;
 De ar plăcea și la tata
 Incă ađi ne-am cununa.

Reteag.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Frunză verde de pe baltă,
 Fireaî mândră blăstemată,
 Par' că tu n'ai fost curată,
 Ți-a fost gura fêrmecată!
 Nu mē, neico blăstēma,
 Nu-î de vină gura mea,
 Ci-î de vină măicuța
 Că m'o făcut frumușa.

Bucova (Bănat.)

58.

Fă-mē Dómne, ce mi face,
 Fă-mē ruică, păseruică
 La bădița-'n ferestuiică;
 La badea-'n cancelăriă,
 Se veđi pe badea cum scrie,
 Scrie două, trei rēndurii
 Nu mai póte de gāndurii;

M'ași ruga lui Domneșu
Se-î încete gândurile
Se-și sfârșescă rëndurile

Reteag.

59.

Fă-mă Dómne, ce mi face,
Fă-mă pasere măéstră
La bădița la feréstră,
Se ved séra ce-a cina,
Preste di unde a âmbra
Și-ntra cui ochi sa uita?

Reteag.

60.

Fă-mă Dómne, ce mi face
Fă-mă puiul cucului
Intr un vérf al muntelui
Se măi strig bădițului
Se-și adunc-oile
Se nu-mi strice florile.

e. d. A. I.

61.

Frunță verde de sēcără
Rea veste-a venit în țeră
Se ducă feciorii érá,
C'am un drăguț ochișel
Și-oiu remâné fără el.
Facel'aș călugăraș
La mânăstire la Blaș,
Dar mă tem că Târnăva
Va cși și la mâna;
Și l'aș face mēr gutăiu
Se mi-l pun la căpetăiu,
Reu mă tem c'a putređi
Și ca el n'oiu măi găsi;

Facemi-l'aș ruje verde
Reu mă tem că mi l'oiu pierde
Că l'am mai pierdut odată
Și l'am căutat lumea totă
Și-l găsi în bolta scrisă
Unde 'sü dragostile 'nchise;
M'am rugat boltașului
Se-mi dee chiețele
Și mi-am scos dragostile.

e. d. N. P. P.

62.

Frunđa verde fóiă fragă
Departe esti mândră dragă,
Eü departe, tu departe,
Dóuë dealurı ne desparte,
Dóuë dealurı și-o pădure
Cu smeură și cu mure
Și-o cale de dóuë ȃile;
Pădurea de sar usca
Dealul de sar surupa
Së se facă din deal șes
Prin Pădure cresc' oves
Së se véđă sat la sat
Se vedem că ce am lăsat!

Bucium-Șesa.

63.

Haida mândră se fugim
Că noi bine ne lovim
Și la ochi și la sprâncenc
Ca doi pëunași la pene;
Și la stat și la uitat
Ca doi porumbi la sburat;
Tu n'ai tată, eu n'am mamă,
Amêdoï suntem de-o sémă;

Tu n'ai frați, eu n'am surori,
Amândoi ca două flori!

Bănat.

64.

Iubesce, mândră iubesce,
Dar de dușmani te păzesce,
Că dușmanii multe-or' ȱice,
Dragostea se ni o strice.
— Stricavor un drac se-ȱ ia
Că-cȱ badea s'a sci porta
Prin grădină prin fasule
Pre unde nu-'mblă patrule,
Prin grădina cu flori mari
Pre unde nu âmblă căprari!

Bucova.

65.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Io de dragul badiului
Purtaiu lemnul domnului,
ȱi-l purtaiu ȱi-l vescediu
ȱi ca badea nu gȱasi,
Nici ȱn faȱa nici ȱn dos,
Nici ȱn port aȱa frumos;
ȱi-l puseiu la revenela
Se-l ieu dumineca era

Jiu.

66.

Lasă-mȱ dȱmne se mor
ȱntr'o grădină cu flori
Cu mȱndra de sub suori,
ȱi-'n braȱele cu-ȱ mi dor;
Lasă-mȱ, dȱmne se zac
ȱntr'o grădină cu mac
Cu mȱndra de după cap
ȱi-'n braȱele cu-ȱ mi drag.

Orăscie.

67.

Leliță cu pěr galbiiũ
Când te veđ, eũ mẽ mângăiũ.
Leliță cu flori pe sin
Când te veđ, eũ mẽ leagãn.
Când te veđ séra pe lună
Inima mi se rěsbună,
Când te veđ séra pe stele
Tótă puteruță-mi pierc.

Cluș.

68.

Mândruță cu ochii mici,
Dorul teũ m'aduse aici,
Că 'mĩ lăsaiũ eũ țera mea
Și venii în țera ta
Nu-sce țera-ĩ asta țeră
Cĩ și apa-mi e amară;
De trei țile béũ vinars
Ca se-mĩ trecă de necas,
De trei țile héũ la vinũ
Și setea nu mi-o alin:
De când béũ și nu mẽ 'mbet
S'a făcut vinul oțet
Și vinarsul lapte fiert,
Și de mẽ și 'mbet vr'odată
Mândruluța mẽ desbată
Dându-mĩ gură câte-odată.

Bănat.

69.

Mână bade boii bine
Nu ținea ochii la mine
C'or gândi că trăim bine;
Mi te uită la pământ
C'or gândi că ne-am urit,

Mi te uită la proțap
C'or gândi că ne-am lăsat.
— Nu mă lua mândră reu
Precum nu te iaū nicī eū,
A-i-mē mândră cu bine
Cum te-am și eū pre tine.

Bucium-Șesa.

70.

Mândră de dragostea noastră,
A-nflorit un pom în cōstă,
A-nflorit și n'a rodit
Inima ni s'a topit,
Haī mândră se tăiām pomul!
— Lasă bade, pomu-'n pace
Se vedem ce pōme a face;
Că de-a face pomul fragī,
Nedejdea mea se n'o tragi,
Dar de-a face pomul nuci,
Nadejdea mea se-o duci.

Clopotiva.

71.

Mēi bădiță prostule
Nu umbla-'n tōte noțile
Pre la tōte porțile,
Ci mergī numai la o pōrtă
Unde-ī mândra rujă-'nvoltă,

În uliță
Tămăiță
Și-'n păhar
Îi măghieran.

e. d. A. L.

72.

Mândră mea și-acuī te ține
Aș dormi-'n brațe la tine;

Mândra mea și-acuî te are
Aș dormi-'n brațele tale
Și ți-ași mânca mer din sin
Și din gură ți-ași bé vin.

Bănat.

73.

Măieran crenguță verde
Iuane, sprâncene negre,
Negre ți-s sprâncenele
Mai mândru-ți e numele,
Numele teü e Iuon
Fața ta-î față de dōmn,
Mērsul teü e legānat
Cu dragoste mestecat,
Buza ta-î picur de sânge,
Unde-o ved, inima-mi plānge ;
Māna ta-î picur de seü
Ioane, sufletul mieü !

Reteag.

74.

Mamă, inima mē dóre
Se mē lași în șeđetóre
Că acolo-î și mândra mea,
Se ved cu cine a șeđea ;
De-a șeđea cu-un om de trébă
Cu trei părți mi-a fi mai dragă
De-a șeđea cu-un blăstēmat
Până-î lumea n'o mai cat.

Romuli.

75.

Marișcuță, móră-'n vēnt,
Unde macină argint,
Nevestele gura-și vēnd,
Fetele nu-'ncap la rēnd

Eū acolo ducc-moiū,
Molomeșter puncmoiū
La fete rînd face-leoiū

Sirióra.

76.

Mândră déc'oiū muri eū,
Vino la mormêntul mieū
Și rógă pre Dumneđeū
Se ierte sufletul micū;
Și apoi ți cătră mormênt:
— Morminte, grópă săpată
Lase-mě se-l veđ odată,
Că de când nu l'am veđut,
Inima mi sa topit;
El aicea putređește,
Sufletul mi se topesce,
Inima-mī se vesceđește.

Reteag.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

77.

Me tot mir codru de tine,
Primăvéra 'ntineresci
Apoi tómnă 'mbětrânesci,
Trece-o iérnă — și-'nfrundești;
Dar cū déc'oiū bětrâni,
Nu măi pot întineri.

Bucium-Șesa.

78.

Měi bădiță, bădișor,
Ce vii séra târđior,
Aū de mine nu ți-e dor?
— Vaī de tine mi dor tare,
Nu pot trece un deal și-o vale
Că dealu-ī cu bolovanī
Nu-l pot trece de dușmanī,
Și valea-ī cu petricele
Nu-o pot trece de cățele.

Reteag.

79.

Mă duseiū în pocniță
Ca se-mi adun romoniță,
Romoniță nu aflaiū
Ci de-o copiliță daiū,
Copilița-ī adormită
Sub o tufă de răchită,
Săruta-o-ași adormită
S'a ținea înceluită,
Săruta-o-ași desceptată
S'a ținea încredințată.
Baremī de sar scula-odată
Se veđ nevéstă-ī orī fétă?
— Necī-'s fétă,
Neci nevéstă,
Ci-'s o flóre
De cicóre.

Cin' mă vede capu-l dóre ;
Și mi-s flóre de pe mare
Cine mă sărută móre ;
Sărută-mě domnia-ta
Se veđi, mori-vei séu ba ?!

Clopotiva.

80.

Měi bădiță om frumos,
Lasă cosutura jos !
— Mândră cunună de flóri
Când te ved, me iaū fiori
Din brău până subsuori ;
Mor mândră și mă aprind
Und' te ved pe drum trecând
În cismuțe tropotind,
Și din gură tot glumind,
Cu mână semne făcând.

Bouțar.

81.

Morî mândră, se mor și eă,
Se ne fac' un copârșeu
Copârșeu de scândurî noi
Se ne'ngrópe p'amêndoi,
Să se mire și lumea
Ce plătesce dragostea.

Bănat.

82.

Măi bădiță Niculiță,
Când mergi séra pe uliță
Flueră din flueriță
Se es la tine-'n portiță
Se-ți mai daă a mea guriță!

Bănat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mă duseiă cu mândra-'n luncă
Se-î fac rěscitor și furcă,
La mijlocul codrului
Plata rěscitorului;
La mijlocul lunciei
'Mă da și plata furcei:
Pentru-o lea de rěscitor
'Mă da gură de trei ori
Pentru-o țiră de furcuță
Mă da de trei ori guriță.

Selagiū.

84.

Măi bădiță, buze moi,
Ia séma când vii la noi
Nu veni pela prilaz
C'am un câne fōrobraz
Și te-a mușca de obraz;

Nu veni pela chiotóre
C'am o căța mușcătóre
Și te-a mușca de picióre ;
Vino bade, prin grădină,
Că nu-î călca leac de tină,
Mergî și vii în voiă bună!

Reteag.

85.

Mă sculaiü de deminéță
Florî de ismă crétă,
Pe negură și pe cétă
Florî de ismă crétă,
Și-mî luaiü cós-a-'ntr'o mână,
Florî de mătăcină
Mă duseiü în cea grădină.
Florî de mătăcină
Vedü iérba pătulită
Fóie de răchită
Și pe mândra adormită ;
Fóia de răchită.
O-aș scula și nu mă-'ndur
Fóie de alun,
Că amu-î somnul mai bun
Fóie de alun.
Lovii iérba cu peciorul,
Fóie ca mohorul
Mândra se scólă cu dorul,
Fóie ca mohorul,
Se scólă mândra descinsă,
Mândra mea descinsă,
Ca și-o luminiță aprinsă,
Luminiță aprinsă
Suffă vântul — mi-o stinse
Da, deü mi-o stinse.
La inimă reü mă fripsë
Dómne reü mă fripsë!

Reteag.

86.

Mersa hiriulu la Galați
Că m'am iubit cu doi frați
Și-am trăit necununați;
Dar hiriu-a veni-'napoi
Că ne-om lua amêndoî.

Uriu de sus.

87.

Mult mă mir bade de tine
Ce pământul te mai ține
De nu vii până la mine?!
— Ține-mă pământ cu rouă
Nu pot merge l'amêndouă,
Ține-mă pământ cu ierbă
Nu pot merge fără trebă.
— Șciî bade, când-ti eram dragă,
Că veniai și fără trebă
Dară de când m'ai urît
Nici cu trebă n'ai venit,
Dar voiü cöce două ouă
Și-om prinde dragoste nouă,
Și voiü cöce și-o gutăie
Și ne-om fi dragi ca din tăie.

Bucium-Șesa.

88.

Pe marginea Dunării
Trec boarii cu boii
Înainte cine mere?
Un fecior plin de durere!
Dîce luna cătră söre
Pășî mai tare
Fecior mare
Că te-ajunge Dunărea
Și mă tem că te-a mâna!

— Las' se viie
Se mă mâie
Că n'am tată se mă țîie;
Las' se viie se mă 'nece
Că n'am maică se mă 'mbrece.
In grădina cea cu mere
Sunt trei sorori de-ale mele,
Dintre ele, cea măi mare
Se topesc ca și-o flóre
Cele alalte, amêndouă
Se topesce ca nesce róa
Ca róa de pe rêdóre
Când o bate vânt și sóre.

Din Gherla.

89.

Pentru tine ruje plină,
Nici am somn, nici am hodină,
Fără uliță cu tina;
Pentru tine ruje crêță
Nici am traiu, nici am vieță
Numai uliță cu cêță!

Reteag.

90.

Pentru ochi ca murile
Ocolii pădurile,
Pentru sprâncene-'mbinate
Amblaiu țera jumătate
Și de ele n'avui parte.

A. L.

91.

Păreuași cu apă rece,
N'a fi mult până te-oiu trece
Și de a fi vre-o vreme bună
Trecete-oiu séra pe lună;

Dar de-a fi vre-o vreme rea
Trecete-oiū când voiū puté
Și-oiū merge la mândra mea.

Someșu-Mic.

92.

Părinte, popă sêrbesc,
Venii se mă spovedesc
Și se-ți spun păcatele
Ce am făcut cu fetele ;
Părinte, sfinția ta,
Spovedesce-mi și mândra
Ci nu-i da multe păcate
Că-s cu mine jumătate
Și nu-i da păcate multe
Că cu mine sunt făcute
Și nu-i da păcate grele
Că nu-i harnică de ele.

Bănat.

93.

Pagubă mândră de tine
Că nu esti în sat cu mine,
Pagubă de Ddșu
Că nu esti în satul mieu ;
Se fi mândră-'n sat la noi
Nu te-ași da pe patru boi,
Fie boi cât nêsce lei,
Nu te-ași da mândră pe ei.
— Fie boi cât de cornuți
Tu la ei se nu te uiți!

Vâlcelele rele.

94.

Pasere de pe hinteu
Spune iubitului mieu

Că mie nu-mî e de el
Cum nu-î lupului de miel ;
Mie nu-mî la inimă
Cum nu-î tină la fîntână.
Lupul şede-'n drumbrăviţă,
Mielul pasce-'n poeniţă, —
Mielul merge să se culce
Lupul merge se-l apuce.

Reteag.

95.

Pe din sus de cea grădină
Merge-o copilă streină,
Cu drăguţul ei de mână,
De mână ţinându-se
Din gură mustrându-se :
— Lasă-mă bade de mână
Se m'aruncă în cea grădină
Se smulg două, trei mlădiţe
Se-ţi fac verde cununiţă,
Cununiţă de turtiţe
Mestecate cu trifoiu
Se mai vii bade la noi!

Somes

96.

Puică, puiculeana mea,
Rógă-te lui Dumneşeu
Se morim noi
Amêndoî
Se ne fac' un copârşeu,
Unul mie, unul ţie,
Se ne-'ngrópe pe veciă ;
Şi pre tine se te-'ngrópe
La uşa altariului
La mormêntul Domnului ;
Şi pre mine se me-'ngrópe

La ușa bisericeii
La mormântul Precesteii ;
Și din tine se răsără
Num'un fir
De rosmarin ;
Și din mine se răsără
Num'un fir
De trandafir —
Trandafirul se se'ntindă
Pre rosmarin se-l cuprindă
Să se iee de mirare
D'un june și-o fătă mare
Și se vedă lumea totă
C'o fost dragoste curată!

Bouțar.

97.

Rele-s domne figurile,
Da-s mai rele dragostile ;
De frigure zăci în pat
Dar de drag âmbli turbat !
Frigura te dogoresce,
Dragostea te nebunesce ;
Frigurile te beșică
Dragostea mai reu te strică.

Bouțar.

98.

Rosmarin de pe fântână,
Am drăguț ca și-o lumină ;
Amblă multe se-l sărute,
Ddeu se nu le ajute ;
Amblă multe se mi-l ié
Ddeu se nu li-l dé ;
De l'oiu fi sărutat eu,
Se mă usc ca frunđa-'n teu

De l'oiu săruta vre-odată
Se mă usc ca frunța-n baltă.

Bouțar.

99.

Se mor astăzi, se mor mâne,
La dușmani le pare bine
Că dușmanii multe-or țice,
Ca dragostea se ni-o strice;
Dar mândruță, al-teu dor
Tot nu mă lasă se mor.

Criș.

100.

Scii tu mândră, ce ți-am spus
La cules de cucuruz?

Când vor fi omeni pușini

La mine ochii se-î țini,

Se porți pենă de colie

Se-mă fi dragă numai mie,

Se nu mă porți pենă verde

Se fi dragă cui te vede;

Când vor fi feciori măi mulți

La minе se nu te uiți

Se cauți numa-n pămѐnt

Se țică că ne-am urit,

S'arunci ochii preste sat

Se țică că ne-am lăsat.

Bouțar.

101.

Spune mândră, mumă-ta

Se-'ngrădescă ulița

Tot cu lin și cu pelin

Și cu crengi de rosmarin,

Noi se nu ne măi tѐlnim,

Număi sâmbăta odată,
Dumineca ziua tótă.

Someș.

102.

Țucu-î gura unui om
Care mă scólă din somn
Și nu mă lasă se dorm.
Țucu-te, lele pe tine,
Dar mai am pre ȳrecine,
Țucu-ți lele ochii tei
Că sunt dragi și frumușei.

Gherla.

103.

Tótă lumea-mi strigă mie
Că nu-s om de omeniă;
Dar nici eu nu vreau se fi
Până sciú pe badea viú;
Dacă badea va muri,
Tot de omeniă-oi fi.

Bouțar.

104.

Trandafir brașovenesc
Staú în drum și mă gândesc
Din doi frați, cari se-l iubesc?
Aș iubi pre cel mai mare,
Cel mai mic e drăcos tare;
Aș iubi pre cel mai mic,
Cel mai mare-î mai voinic
Nu-l pot lăsa pe nemic.

Secadate.

105.

Trandafir crescut în baie,
Însórá-te Niculae

Că-ți stă bine cu nevastă
Ca trandafiru-'n feréstră
Și-ți stă bine cu muiere
Ca trandafiru-'n ulcele.

Hațeg.

106.

Tu te duci neico sërăce
Eū cu dorul teū ce-oī face,
Că-s copilă tinerea,
Dorul teū nu-l pot ținea,
Și-s copilă desmerdată
Cu dorul nu-s învățată?
— Mândra mea, sufletul mieū,
Ce-ī face cu dorul mieū?
Cu dorul mieū faci tu bine
Că mai sunt voinici ca mine,
Numai eū voiū face reū
Că nu-s mândre-'n portul teū,
Mândra mea sufletul mieū,
Ce-ī face cu dorul mieū?
Cu dorul mieū faci tu bine
Că mi-l sameni prin grădine,
În grădină, în livedi,
Se răsără mere verđi,
In grădina cu lăptuci
Se răsără mere dulci,
Se le bagī în sin la tine
Se-ți trecă dorul de mine.

Bouțar.

107.

Țucu-te drăguț lăsat,
Multe inele mi-aī dat;
Țucu-ți bade ochii tei
Bine sémână cu-aī mieī!

-- Da cum foc n'or sēmâna
Că ni-e casa lâng'a ta
Și grădina tot una?!

Gherla.

108.

Trămisu-mi-a badea dor
Pe-o fóiă din viia lor
Eū i-am trămis doru acasă
Pe-o frunđă din viia noastră;
Trămisu-mi-a dor din țeră
Pe trei fire de sēcară,
Io înapoi l'am trămes
Pe trei fire de ovēs.

M. C. P.

109.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Unde-mi veđ badea pe deal
Mi-l cunosc numai pe cal,
Unde-mi veđ badea pe șes
Mi-l cunosc numai pe mērs,
Unde-mi veđ badea pe cale
Mi-l cunosc numai pe zale.

A. L.

110.

Vine cucul de trei đile
Preste vâi, preste movile,
S'ar punc și n'are unde;
S'ar punc p'o rāmurea
Aprópe de casa mea
Și se teme că a cădea.
Io-ı đic cuculuı se cānte
El se sue sus la munte;
Io đic cuculuı se tragă
El se sue sus pe créngă

Și-și resfiră pencele
Ca mândra sprâncenele,
Și-și resfiră codița
Ca și mândra frunțița.

Reteag.

111.

Vai tu Fică, mândră flóre,
De n'ai fi fêrmecătóre
Nu m'ai întórce din cale
Se calc în urmele tale
Cu desagiî pe spinare
Leșinat de nemâncare
De vânt bătut, ars de sóre
Și cu beșici la pecióre!

Bucium-Șesa.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

112.

Vai de mine, ce-î p'aicî?
Plin e codrul de voinici,
La tot fagul câte cincî.
Dar la fagul d'ingă cale
Zacc un voinic de lungóre
Cu mândruța la pecióre.
Mândra din gură-î grăia:
Orî morî bade, orî te scólă,
Orî mai dă-mî și mie bólă,
Că mie mi s'a urît
Căpătâiul tot mutând,
Când la cap, când la pecióre,
Când la d'albe brățișóre!
— Atuncî mândră m'oiu scula,
Când tu mândră-mî vei aduce
Mură négră 'n međi de iérnă
Sloiū de ghiață-'n međi de véră.

— Bade bădișorul mieū:

Mura négră véra cresce,
Ghiéța iérna se sleiesce,
Acu-î luna lui cuptor
Murele tóte-'s în florî
Și apa s'a-încăldit,
Sloi de ghiată s'a topit.
— Próstă esti, naródă esti,
Că tu nu te nădăiescî
Sloi de ghiată peptul teü
Când-'l punî pre lâng'al mieü ;
Mură négră-'s ochiî teî
Cându-î punî pre lângă-ai mieî
Că-s de negriî ca și eî.

Dobra.

VI. Cântece de jale.

1.

Când eram eu tânăr în Prunc Cluj
Eram glasul ca de cuc
Și umbletul ca de lup
    aina daina și daina!
Mergeam séra pe uliță
Tot horind și șuerând,
Câte mândre m'auța
Focu-'n vatră-l aprindea
La feréstră sus sâria
Și pe nume mă grăia:
Ha! în casă voinicele
Că ți-o! da buzele mele;
Dar de când am bătrânit
Merseiū séra pe uliță
Tot horind și șuerând;
Câte mândre m'auța
Focu-'n vatră-'l învălea
Ferestile le-'nchidea.

din Sălagiū c. d. Mihail Bene
din Supurul de sus.

2.

Când eram la mama mea
Nici săpam nici seceram
Nici torcem nici puneam pânză
Numai tot țiceam în frunză;
Și de când m'am măritat
Și săpăm și secerăm
Și torciam și puneam pânză
Și lăsăm la focul frunză.

Din Rodna.

3.

Cântă-mi cuce
Când ti-î duce,
Să ne prinde-mi frați de cruce,
Că și eu is ducător,
Colo'n luna lui cuptor,
Tu-î mere pe sus cântând
Eū-oiu mere pe jos plângând.

Monor.

4.

Câte floricele în rît
Tóte o țis se mă mărít
Numa o flóre de pe laz
Acea o țis se mă las
Că m'oi hrăni de năcaz.
De-ar da Dumnețeu, de-ar da
Se vie primăvéra
Se înfrunțescă și codru
Să se bucure omu,
Se-'n frunțescă frunța 'n teū
Se mă măi bucur și eū
C'amu am tras destul la reū.
Spusuțam măicuță spus

Se numă dai la urît
Că urîtu li vedea
Și-î plânge de mila mea.

Din Monor.
c. d. Maria Pantea.

5.

De aicea până-'n Brașeu,
Nime nu-î străin ca eă,
Numai mierla prin pădure.
Cându-î mierla reă bolnavă,
Vine cucul și-o 'ntrébă,
Ce-ți e ție, soră dragă?
Nu-mi reă, fără se mor
Și de durcri și de dor.
Oî sbura din eréngă în créngă
Te-oî jeli în vieăa întrégă;
Și-oî sbura din vie în vie
Te-oî jeli cu bucurie
Și-oî sbura din fag în fag,
Te-oî jeli, soro, cu drag.

6.

Horile mele nu-s bune
Că mă trag a merge-'n lume;
Horile mele nu-mă plac
Că mă trag se fiă sěrac.
Horireaș, horile-mă vin,
Dar nu pot că sunt strein
Și-aș hori, horile-mă plac,
Dar nu pot că sunt sěrac.

De pe Crișul alb.

7.

În pământul nearat
Florî frumóse-am sëmênat,
Am sëmênat busuioc
Și n'a rêsărit de loc ;
Sëmênat-am trandafir
N'o rêsărit nici un fir,
Sëmênat-am măgheran
Și n'o rêsărit șohan ;
Pare c'am sëmênat sare
Că nimic nu mai rêsare.

8.

Tinără mă mărita-ai
Și rea sócră 'mî-căpătai
Când dă-'n câne
Dă și-'n mine
Bată-mi-o ȕiua de mâne ;
Cătră câne ȕice né,
Cătră mine né căté !
Dacă am vëzt și ér am vëzt
Pusei secerea la brâu
Și m'am dus se secer grâu
La holda de grâu curat
De bădița sëmênat.
Seceraî până la prânȕ
Tot cu amar și plâns,
Seceraî pân' la amiaȕi
Tot cu lacremi pre obraz.
Tóte sócrele veneau
La nurorî prânȕ aduceau
Numai sócra mea nu vine
Dacă-î inima de câne,
Vai, sócra mea nu vinea
Că s'a băgat dracu-'n ea.
Déc'-am vëzt și ér am vëzt

M'am făcut o păsărea
Și m'am dus la maica mea
Și am început a cânta,
Maica din graiü 'mî grăia :
Dute de aici păsărea
Că dór nu escî fica mea,
Că am o fică dusă 'n lume
Și nu-î mai aud de nume!
— Maică, măicuța mea
En' deschide-mî feréstra
Că eü sunt fetița ta!
Ea ferésta o-a deschis
Și după mésză m'a pus
De mâncare mi-a gătit
Colăcel în lapte dulce
Dór' dela ea nu m'oï duce.
Secadate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

9.

Tuturor le pare bine
C'a picat réul pe mine
Dar n'are ce le părea
Că și pe ei a cădé.

10.

Sërmană inima mea
Mult îi jelnică și-î rea
Și n'o scie nimenea
Numai Dumneđeü și eü
Și-o mai sci un om al mieü
Care-o trage ca și eü.

Selagiü.

11.

Vai aprópe-s de urít
Ca piciorul de pământ ;
Și-s aprópe de necaz
Ca năframa de obraz.

din Sâncel.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

VII. Cântece de dor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1.

Am un mândru dus departe
Și iași scrie o-țir de carte
Aș trimite-o nam pe cine
Mereasă eă și mi-e rușine
Oî trimete-o pe stele,
Stelele îs rătungioře
Nu ior spune că mi-e jele ;
Aș trimete-o pe lună,
Luna-î un trup rătungior
Nu ia spune că mi-e dor.

2.

Arde luminița bine
Cine mi drag nu măi vine,
Arde lumina pe mėsă
Cine mi drag nu-î acasă,

De cine mi mie dor
De aci e depărțișor
De cine mi mie sete
Nu pre aste locuri șede.

3.

Ardă-te focul de dor
Și pre tine bădișor
M'ai învățat a iubi
De nu mă pot odihni!

Bănat.

4.

Astă nópte am visat,
Că mândra m'ó sărutat,
Mě sculai și pipăii,
Și nemica nu găsi,
Numa doru inimii
Scris pe fața perinii.

Din Răhău.

5.

Bade, bădișorul meü
Tot gândind bade la tine
N'a rămas inimă'n mine,
Puținică ce-a rămas
Și-acea de dor s'a ars.

A. L.

6.

Bade, dorul dela tine
Preste munte dealuri vine
Și nu-l póte opri nime
Nici țigan cu lauta
Nici român cu fluera
Numai eü cu inima!

Din Baru mare.

7.

Bădişor depărţişor
Nu-mi trimite atâta dor
Pe părëu şi pe isvor
Pe gurile tuturor,
Trimite-mi mai puţin
Şi vin' tu bade cu el,
Vină bade când gândesc
N'ascepta se te doresc!

Silvania.

8.

Bădiţă de mi uita
Tare rău te-oî blăstăma
Bădiţă din capul te
Margă sângele părău
Pe vale şi pe hăgău
Şi prin ocolaşu meu
Stee când l'oî opri e
Cu cornu năfrămi mele
Cu peteaua cea de jele.
Bădiţă de mi uita
Cu atâta nu te-oî lăsa
Tot mai rău te-oî blăstăma
Când îi fi mai sănătos
Se nu iaî un paî de jos
Când îi gândi că ți bine
Să vie popa la tine
Să-ți cetască vangelia
Doră dracu te-a lua.
Bădiţă, de mi uita
Cu atâta nu te-oî lăsa
Tot mai rău te-oî blăstăma:
Din arat până'n cărat
Să te 'ntorcă măta'n pat
Să-ți ajungă os pe os
Cióntelee prin pat în jos

Să-ți aducî bădiț'aminte
Că-î blăstăm de óre unde
Nu-î blăstăm dela măicuță
Că-î blăstăm dela mândruță
Că o-ai fript la inimuță,
Nu-î blăstăm dela maica
Că-î blăstăm dela mândra
Că iaî fript inimuță
Să-ți vie bădița 'n gând
Că pe mine mai avut. —

9.

Când trecî bade pe la noi
Pune clopote pe boi
Să te aud dela răsboi
Dorul meu se mi-l mai moi
De aș fi mórta de betégă,
Ca să te ved bade dragă
De păreți m'aș rězima
După tine m'aș uita.

10.

Când 'mî vine dor de ducă
Měrg pre deal ca și pre luncă
Când 'mî vine dor de měrs
Měrg pre deal ca și pre șes
Când 'mî vine dor de cale
Měrg pre jos ca și călare.
Câte paseri sunt în codru
Tóte cină și ș'alina
Numai eú, amar de mine
Nici nu cin, nici nu m'alın
For' vėrs lacrimi și suspin.

11.

Cine dorului nu crede
N'ar mai călca iərbă verde,

Și nici verde, nici uscată
Până ce n'a crede odată.

12.

Cine m'o dat dorului
Aibă casa cucului
Și hodina vântului
Că nici cucul n'are casă
Și nici vântul țér'alésă.

Din Rodna.

13.

Dă-mi dómne, ce-oî cere eú
Patru cai la grajdul meú
Nice mare bogătate
Făr' minte și sánătate,
Nici cea mare avere
Fără minte și putere ;
Și o junincă mulgătóre
Și-o muiere grijitóre.

De pe Criș.

14.

Decât dor și cu urît
Mai bine negrul pămênt,
Decât dor și cu necaz
Mai bine pânza pe obraz.
De sêracă ce-s sêracă,
Nici apa nu mă ineacă :
De streină ce-s streină,
Nici apa nu mă mână
Nu se 'ndură a mă mână,
Mă vede strein'ășă!

15.

De-ai sci bade ce nu scii
Nu te-ai răbda să nu vii
C'ai venit o séră două
Și mi-ai rupt inima 'n două.

Maică, la inima mea
Este un rîț și o fântânea
Rîtu-i făcut de urîț
Fântâna de necaz mult.
Eū cu dor, badea cu dor
Nu pot spune tuturor
Două doruri 'ntr'-un sat
Nu trebe mai mult bănat,
Două doruri într'-un loc
Nu trebe mai mare foc,
Două doruri într'o țeră
Nu trebe mai mare pară,
Ardă-te focul de dor
Și pre tine bădișor.

Criș.

16.

De-ași sti bade că-i veni,
Pénă verde ți-ași găti,
Tot cu florī cu bobócei,
Infloriți ca ochii tei.
Cu rujita rugului,
Din mijlocul stratului;
Cu rujita liliței,
Cu doruțu inimei,
Și te-ași aștepta pe prag,
Să veđi, cât 'mī esti de drag.

17.

De-aș puté eū doru prinde
Cum m'aș duce și l'aș vinde

L'aş da la altu se fie
Şi la min' se nu mai vie.

Din Monor.

18.

Dorule, bucat'amară
Eşi dela inim'afară;
Dorule bucată rea
Eşi dela inima mea.

Olt.

19.

Dorul de cine se légă?
De cine-î cu mintea slabă.
S'o legat şi de o nevestă
Şi-o lăsat răsboiu-'n casă;
S'o legat şi de un voinic
Şi-o lăsat plugul pe câmp;
Şi de min' s'o fost legat...
Fost'am voinic — şi-am scăpat!

Sâncel.

20.

Dorul mieû cu a mândrei mele
De l'aş puté sêmêna
Eû cu drag l'aşi sęcera
Şi l'aş face stog în prag
Şi l'aş îmlăti cu drag
Şi l'aş cerne
Prin sprâncene
Dóră mi-a trece de jele.

d. l. Bistriţa

21.

Dorul meû pe unde umblă
Nu-î pasere se-l ajungă;

Dorul meu pe unde sbórá
Nu-í pasère se-l dobórá.

Căpîcău.

22.

Dorule pare că scií
Tot la mine vií de mîi
Dorule pare-că veđi
Tot la mine vií de şeđi.

Din Măgură.

23.

Dorule, urit de lume,
Nu te mîi lega de mine
Dorule, durere rea
Eşí dela inima mea,
Că-í destul de nóuë dîle
Decând strici inima n mine
Şi-í destul de nóuë aní
Decând la inimă-mí stai.

Strimbul.

24.

Du-te dor pe sub rëzor
Nu veni pe rîtul gol
Că te-a vedea órecine
Şi-a gîndi că vií la mine.

25.

De-ar da Dđeú se plóie
Dealurile sê se móie
Sê rëmîná numai molu
Cum am rëmas eú cu doru!

VIII. Cântece de urît, mânie, năcaz.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Am avut o cărarușă
Pe la badea, pre la ușă
Dușmaniî aû oblicit
Cărarea mi-aû îngrădit
Fără pari, fără nuele
Numai cu cuvinte rele.

Săcădate.

2.

Ajungă-te lele ajungă
Dorul meu pe cale lungă;
Ajungă-te un dor cumplit
Să lași lingura pe blid
Și pita lângă cuțit
Și să ȃci că te-ai hrănit!

Someș.

3.

Bade, de-a teŭ urît
M'oi face o floricea-'n rît.
— Fă-te mândră ce ti face
Că și eŭ, mândră, m'oi face
Un cosaș cu cósă-'n spate
Și-oï cosi florile tóte
Și te-oï cosi și pre tine
Și te-oï pune-'n clop la mine
Și-oï cosi și flórea ta
Pe tine nu te-oï lása,
Și pe tóte le-oï tăia,
Tu una nu-î rêmânea.
Și te-oï face struț de véră
Și-oï merge cu tine-'n țeră,
Acar cine-ar întreba
Ce florică-î asta ?

— Asta-î flóre de mușcată
Drăguța mea cea de-odată Cluj
Florică de saseŭ
Drăguța-î din satul meŭ,
Floricea de maioran
Drăguța-î de amu-î un an.
Drăguța mea cea lăsată
Adă mâna și mă iértă
Că mi-aï fost dragă odată!
— Io-ți daŭ mâna și te iert,
Mai mult cu tine nu șed
Că mi-aï fost drăguț bugăt
Num'amu de-o săptămână
M'ai lăsat pentru o minciună,
Nu m'ai lăsat de urită
Ci m'ai lăsat de pârîtă
Că m'o pârît vecina
Care a fețit cu mama.
Și fetesce și cu mine
Mâncauar mare rușine.

4.

Bade, bădişorul meu,
Asérã 'nseraiũ pe cóstã
Pe din sus de casa vóstrã
Şi aud pe maicãta
Sũduindu-me pe mine,
Dojenindu-te pe tine
Pãnce şedĩ bade cu mine.
Spune-ĩ bade maicãta
Sẽ nu-şĩ bage bóle-'n óse
Cã nu i-oĩ fi norã-'n casã;
Pãnce-'s bade cam negrie,
Casa vóstrã nu-mĩ trebuie,
Casa vóstrã-ĩ casã grea,
Maicãta-ĩ muiere rea,
Vine-'n casã mãniósã
Şi mẽ taie ca şĩ-o cósã
Şi bate cu pumnu-'n masã
Cã-i trebe norã frumósã
Nu ca mine-o negriciósã;
Pãnce-'s bade cam negruțã
Nu-s la tot ciuful drãguțã,
Pãnce țĩ-am fost bade ție,
Țĩ-am cređut la omenie.
Bade, omenia ta
Bag'o-'n ochiĩ mãneta
Omenia dela tine
Bag'o-'n ochiĩ cui te țĩne?

De pe Cãmpie.

5.

Bãdiț bãdişorul mieũ
Ajungã-te dorul mieũ
Unde-o fi locul mãĩ reũ:
Nóptea cu caru-'ncãrcat
Sẽ đici că te-am blãstemat.

Sãncel.

6.

Bată-te, mēi mândră bată
Nouē fire de șecară
Supărarea mea de-aséră;
Nouē fire de piperi
Supărarea mea de ierī!
Nici așa nu te-oī lăsa
Tot mai reū te-oī blăstăma:
Din arat până-'n cărat
Se te-'ntórne măta-'n pat;
Din aratu cănepiī
Până-'n ruptu cămeșiī
Se te-'ntórne doctoriī..
Se te-'nvēți lele a minți.

Din Rodna.

7.

Bată-te, badița, bată
Cearcănul de lângă sóre
Și dreptatea mea ast mare,
Cearcănul de lângă lună
Și dreptatea mea ast bună.

Din Moci.

8.

Bate dómne pe mândra
Cum bate vĕntu frunđa,
Și pe față și pe dos
Până ce-o dobórá jos.

Din Bihor.

9.

Blăstămată-ī aia fată
Care n'ascultă de maică
Și mere necununată!

Că nici eă n'am ascultat
Și de mare rău am dat
Pare-mă rău, vremea-ă târăie,
Lasă, c'ășa-mă trebe mie.
Nimăruă vină nu-ă bag
Număă la prostul de cap.
Frunăă verde de pe spine
Nu mă măă judece nime
Om pămăntean, ca și mine;
Judeca-m'ă Dumneăă
De-oă fi făcut cuiva rău;
Judeca-m'ă Precestea
De-oă fi făcut rău cuiva!

Din Tătărlăua.

10.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Cătă lume-ă pentru mine
De sar stinge pănă măne
Cătă lume-ă și-a mea parte
De sar stinge jumăetate.

Cluș.

11.

Căte cățele-s în sat
Tóte după mine bat
Da nu bate ca una
Că sue-'n vărful gardulăă
Bate alungul satulăă,
Sue-'n vărful portiăă
Bate alungul uliăă
Tot în butul bădiăă.

Bistriăă.

12.

Cât o fost bade véra
Tot așa ți-o mērs gura
Că-î veni și mi lua ;
Când o fost cólea tórna
Dat'aî mâna cu alta !
Fiți-ar bade și păcat
M'aî iubit și m'aî lăsat,
M'aî iubit ca pe-o copilă
M'aî lăsat ca pe-o streină ;
M'aî iubit ca pe-o cocónă
M'aî lăsat ca pe-o vădană.
Dacă m'aî lăsat vădană,
Dute-'n tērg și-mi ia năframă
Tot năframă mohorîță
Sē nu-ți fiū bade urîță ;
Năfrămuță cu tri puī
Fiuaī bade a dracului
Ce-aī dis astădī — mâne nu-ī ;
Și-aī fi bade afurisit,
Câte-aī dis, tóte-aī mințit !

Din Rodna

13.

Cine bade ni-o 'ntēlnit
Fie-ī trupul hodinit
Și sufletul ispăsit ;
Fie-ī trupul ca un paiū
Sufletul se-ī mērgă-'n raiū !
Și cine ni-o despărțit,
Fie-ī mórtea de cuțit,
Fie-ī trupul cât un brad,
Sufletul se-ī mērgă-'n iad ;
Cine ni-o despărțit bade,
Pice-ī carnea de pe spate
Dărăburi și sfășii late !
Cine ni-o despărțit lele,

Pice-î carnea de pe șele
Dărăburi și bucățele!

Rodna.

14.

Cine strică dragostile
Mânce-î grâu paserile,
Ședă-'n sânge până-'n brâu
Și-l mânce viermiî de viu,
Fie-î grajdul fără boi
Și staurul fără oi,
N'aibă pită caldă-'n mesă
Nice sănătate-'n ôse.

Din Năsăud.

15.

Cine iubescce și lasă,
Créscă-î măracinî în casă,
Sê nu-î potă ocoli,
Pân' s'o 'ntóre a iubi.

Reteag.

16.

Cocoșel cu créstă creță
Nu mai bate la feréstră
Că nu-s fétă ci-s nevastă
Că până fétă eram
Gurița tótă ți-o dam
Dar de când m'am măritat
Port frică dela bărbat
Că mere 'n sat
Și vine beat
Nu mă 'ntrébă ce-am cinat
Trage-mî crucea cui m'a dat
Și-a cui m'a legânat.

17.

Cresci codrule și te 'ndesă
Numai loc de casă-mi lasă
Și-o lecuță de câmpie
Ca se-mi pun un leac de vie
Să sape și-a mea muere
Să nu-și piérdă vremea 'n rele!

c. d. Sohodol l. Arad.

18.

Cucule pasere mândră
Dute-'n pădure și cântă;
Pe cine-î avé mânie
Blastămă-l strein se fie
Pe cine-î avé năcaz
Să tragă câte am tras.

Rodna.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

19.

Decât că m'am măritat
Mai bine m'ași fi 'necat
C'am rămas cu rodu 'n sên
Și nu-î rod de bun Român
Ci e rod de om mișel
Sărăcuț ca vai de el.
De ar fi fost el un vitéz
Nu-mi era așa năcaz
Dar o fost un biet tâlhar
Și de acea mi amar.

Sălagiü.

20.

De-î gândi bade la mine
Deeți Ddeü tot bine,
De-î gândi ntr'altă parte
Dee-ți sfântul sânătate

Sănătate cu anu
Să nu mai veđi hotaru.

Din Tătârlauna.

21.

De urît mânca'ar focu
Mă gălbiniî ca și socu
De urît mânca'ar para
Mă gălbiniî ca și cêra
Și mă negriî ca cernéla.

Reteag.

22.

De-aș trăi cât piétra-'n vie
N'aș lua-o cu moșie
Sē-mî poruncescă ea mie
Și-aș lua-o mai sêracă
Ce io-î porunci se facă
Unde-oî mâna-o se mērgă;
Că fata de om bogat
Tot te muștră și te sacă
Că nu-î iai cisme de capră;
Bate-o Dómne și-o trăsnesce
Nici de óie nu plătesce,
Că de-o puî la lucru greū
'Și légă capul cu un cindeū
Și dice c'o dóre reū;
Dar fata de om sêrac
I-iaî nesce opincuțe
Și ș'acelea și le cruțe
Și umblă mai mult desculță.

Șanț.

23.

Disa mândra cătră mine
Că m'a pune dēnsa bine

Nu m'a pune, că m'o pus,
De o-ar bate cel de sus,
Cel de sus e Ddeu,
De o-ar bate cât de reu,
De o-ar bate num' odată
Să se mire lumea totă.

Sânte Jude.

24.

Dracul bade te-o sciut
Că cu mine riđi, glumesci
Cu altele te iubesci;
Sciutute-o călcătura
Că iubesci numaî cu gura
Dar tu bade așa-î gândit
Că tu decă mi urî
Eû portu mi l'oî cerni
Și pre tine te-oî jăli
Dar nu-i vrednic neamul teu
Se-mî cernesc eû portul meû;
Ba se scii tu măi băiete
Că hainele le-oî trimite
La Sibiû la soponit
Și fața la ruminat
Să vedă totă lumea
Jele-î aceia orî ba?

Bucium.

25.

Du-te, du-te blăstămate
Cu mustețe afumate
Du-te du-te urgisite
Cu mustețe pârjolite!

Strimbul.

26.

Du-te bade, ducete-ai
Unde-a sta apa să stai

Drăguță se nu mai ai
Că drăguță ți-am fost eu
Și la bine și la reu
Șcie singur Dumneșeu.

Bistra.

27.

Du-te mândro, unde-î vrea,
De mine vorbă n'avea,
Du-te mândro unde-ți place
De mine vorbă nu face;
Du-te mândro und' te-î duce,
De mine vorbă nu duce,
Că eu încătr'o mă duc
De tine vorbă nu duc.

BCU Cluj / Central University Library Cluj 28.

Du-te bade cât codrul
Și se stai unde stă Oltul,
Unde Oltul se cotesce
Stăi badeo și odichnesce
Și calul ți-l potcovesce
Cu potcove de aramă
Ca lacrămile sub gênă
Și cu cue de argint
Cu lacrămî până-'n pământ,
Că aminte se-ți aduci,
De ale noastre vorbe dulci
De ale noastre dragi cuvinte
C'au rămas neisprăvite,
Eși-mi bădiță înainte
Eși-mi în cale, ferbinte
Se-ți spun două trei cuvinte
De ale tale jurăminte
Că te-ai jurat câtră tóte
Că nu mă lași pân' la mórte;

Jurământul ai călcat
Și pre min' mai lăsat.

29.

Eū mē duc urîtul vine
Tot alătura cu mine.
Tóte frunđuțele-mī spun
De ala c'a fi om mai bun ;
Numai frunđu macului
Dice se-l daū dracului
Că are gard de nuiete
Și-i vai de dīlele mele
Și-mī are gardul de spinī
Și-oī trăi între streinī.
Și streinul, mănțe-l focul
Te 'ngălbinesce ca focul
Și streinul, mănțe-l para

Te face galbin ca cēra

Tătârlaua.

30.

Eū mē duc, urîtul vine
Tot alătura cu mine.

Târnăva.

31.

Esta-i badiu cănele
Ce-mī lua inelele
Eū i-am dīs se mi le deie
El mē cere se mē ieie
Dar se nu mai vėd inel
Tot nu mē duc după el.

din Secadate.

32.

Frunđu verde ca unu,
Cine escī bade și tu

De te ții așa lotru?!
Că o fătă-î ca și-o flóre
Crescută-'n grădină la sóre.
— Ér fecioru-î grădinar
El cum întră loc își face
Pune flórea care-î place!
— Rujmalin de pe cetóre
Nu esci bade rupt din sóre
Să-ți fiú ție rugătóre!
Atuncî ție m'oî ruga
Când ca tine n'ași afla
Și atuncî ție m'ași jeli
Când ca tine n'ași găsi
Dar și aseră mi-am găsit
Doi în Prut și doi în rît!

Rodna.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

33.

Frunđă verde de goron
Lungă-î nóptea și n'ai somn
Când cólea cătră diuă
Cântă cucul cu alui gură
Și mai gros și mai subțire
Astaî mândro despărțire
Că mă duc și aici te las.
— Lasă-mă cu Ddeu
Că-s tână și m'oî face,
Om urît se-mi dee pace.

34.

Frunđă verde și ună
Rea bucată-î dragostea
Cin' apucă a-o 'nvęta
Și n'o scie cumpęta
N'are cap a-o lăsa
Nici minte de-a o uita,
Că și eú am învățat'o

De doi ani în primăveră
Și acum stă se mă dobóra.
Dobori-va pre dracul
Că i-am învățat lécul
Că cu cine voiü vorbi
Va fi lesne a-o minți.

Criș.

35.

Fóie verde lemn uscat
Arunc ochii preste sat
Că nu-î pomul rētezat
Ci mi badea fērmecat
Cu iérbă din trei grădini
Cu apă din trei fântâni;
Și așa-î fērmecat de tare
De-și caută murgul pe vale, Cluj
Și el e pe murg călare;
Și-și caută țundra 'n pat
Și el cu ia-î imbrăcat.

36.

Frunđuliță de cires
Măi bădiță tu gândesci
Că staü în nădejdea ta
C'asa ȃice maica ta,
Dar eü staü lâng-'n părēü
Cu nădejdea-'n Dumneȃeü
Și eü staü lâng'o vâlcea
Nădejdea mi la Precesta.

37.

Haï badeo, o nu veni
Mie tot atâta mi
Fără tine pot trăi;

Haï bade ,o,ședî acasă
Mie tot atâta-mî pasă ;
Ruja din cosița mea
Pentru tine n'o cădea,
Va cădea badeo' a ta
Va cădea, s'a scutura
Ca min' nu ții căpăta ;
Va cădea, s'o ofli,
Ca min' tu nu ți găsi.
Haï bade sê ne jurăm
Pe cruce de lemn uscat
Sê vedem carî ne-am lăsat,
De m'am lăsat bade eü
Sê-mî ajute Ddeü,
De te-ai lăsat dumniata
Se te usce Vinerea
Ca fôia curechiului
În postul St-Petrului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
din Tâtarlaua.

38.

Însóră-te bade, însóră
Veđi, că barba te-'mpresóră
Și mustéța
'Ți strică fața,
Mândrele-ți mîncă vieța!
— Heï! de când-s mândrele-'n lume
Sémên grâu și iaü tăciune ;
De când-'s mândrele-'n țeră
Sémên grâu și iaü sêcară.

Sălagiü.

39.

Mândra mca de astă véră
Se rógă s'o iubesc érá
Dar eü nu-s fir de ovês
Se iubesc ce-odată lăs

Nici nu-s eũ fir de sęcără
Sę mę întorc adóua órá.
Mărită-te mândra mea
Mărită-te nu ședeá
Nu trage nădejdea mea
Că nădejdea dela mine
E ca găócea de subțire
Te suí pe ea, nu te ține
Ci te lasă de rușine.

Cluj.

40.

Mândra mea de astă véră
Sę rógă s'o iubesc éra
Inse dracu-o nebunit
Sę iubesc ce-am părăsit
Părăsitu-o am acuma
Și o las pentru tot-deauna,
Vălcelele rele.

41.

Mândră, mândruléna mea,
Mumăta-í o spălătura
Că umblă prin arătură
Se cóte fermecătură
Se mę fermece pc mine
Sę mę las mândră de tine ;
Eũ atuncea n'oi-łasa
Când a face plopul nucí
Și răchita mere dulcí
Póte atunci, dar nici atunci,
Când a face plopul pere
Cărpinariu porumbele,
Nici atunci și nici atunci
Când a cresce grău 'n tindă
Cu spicuțu până 'n grindă ;
Nici atunci și nici atunci

Când a cresce grâu 'n casă
Cu spicuțu până 'n masă
Ba atunci, ba atunci!
depe Têrnave.

42.

Mândră, mândruléna mea,
Maicăta-î muere rea
Că âmbă presté arături
Făcând la fermecături,
Sé me fermece pe mine
Sé te iaă mândră pe tine;
Io atuncea te-oî lua
Când maicăta a numera
Frunđuța din noué nuci
Și iérba din noué lunci
Și atunci — și nicî atunci,
Pân' a face plopul nuci
Și răchita pere dulci,
Când a face plopul mere
Și răchita vișinele
Și-a mânca dracul din ele.
Spinî (Paad.)

43.

Mândrulucă draga mea
Tea-și lua — mama nu vrea;
Că nu escî de lgea mea,
Dac'aî fi o româncuță
Tea-și lua de mânecuță
Și de ar vrea mama orî ba
Noî dragă ne-am cununa!

44.

Horirea-și horile-mî vin
Nu pot veni de strein
Că de strein eă mă légân
Ca frunđuța în cel paltin;

Horirea-și horile-mă plac
Nu pot hori că-s sêrac
Și la omul cel sêrac
Nici a hori nu i dat.

45.

Mâncatu-s Dómne de rele
Ca holda de pășerele,
Și-s mâncat de cei streini
Ca iérba de boi bêtână;
Nici mâncată, nici lăsată,
Numai iérbă judecată.

Someș.

46.

Maică, măiculéna mea
Rógăte lui Dumneđieŭ
Sê-se verse Mureșul
Și se péră urítul,
Sê-se verse Têrnava
Și se péră uríta.

Someș.

47.

M'ai iubit și mai lăsat
Fireai bade blăstămat;
M'ai iubit și mai urít
Fireai bade afurisit.
Cine iubesce și lasă
Pice-í carnea de pe óse;
Cine iubesce și ține,
Dđeŭ se-í dee bine!

48.

Ma-ți dat maică, ma-ți dat taică
Și ma-ți dat în țeri streine

Unde nu cunosc pre nime
Unde sóre nu răsare
Fără pe la prânda mare
Să trăesc cu străinii
Ca alții cu prietini
Să trăesc cu dealurile
Ca alții cu neamurile.

49.

Măgerean cu fir ciuntat
Ved bade că m'ai lăsat,
Măgerean verde domnesc
Lasă-mă nu-mi bănuesc;
Frunză verde de trifoi
Intorce-tei înapoi,
Spicuț verde tot grâu
Dar atunci va fi târdiū.

50.

Măgeran de pe gunoi
Nu vine badea la noi,
Da io sciū de ce nu vine
Că nu-l lasă maicăsa
Și nu-l lasă taicăseū
Băgas'ar în copârșeū;
Și nu-l lasă sorusa
Despletis'ar cosița,
Și nu-l lasă se mă iée
Uscas'ar măsa se pee,
Și nu-l lasă se se 'nsóre
Uscas'ar de pe picióre!
De s'ar face măsa stan
Și tatăso bolovan,
Noi nu ni-om lăsa șuhan,

Măsa de sa măcina
Mânânțea ca fărina
De ni-om fi dragi ni-om lua!
de pe Someș.

51.

Măi bădiță 'n butul meu,
Nu iubi uritul teū
Că io, bade 'n butul teū,
Nu iubesc uritul meu;
Măi bădiță 'ntr'al meu but
Nu iubi, ce nu-î plăcut;
Măi bade, 'ntr'a mea mânie,
Nu iubi, ce nu-ți trebuie
Că, bade, 'ntr'a ta mânie
Nu iubesc ce nu-mi trebue.

Sânte-Jude.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

IX. Cântece satirice.

1.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Alo, raita, la cămară
La óla cu ruminéla
Ruminéla s'o vërsat
Fecioriî s'aũ bucurat
Fetele s'aũ supërat.

din Reteag.

2.

Am un bade cât un ied,
Tună-'n iérbă, nu-l mai vëd,
Trag nedejde c'o mai creste
Când o prinde mâța pesce.
Nu sciú ce iaș da se créscă?
Së-l slobod în câmp se pască
Iérbă de pe măierugă
Dórá-o cresce tât în fugă,

din Brad.

3.

Badea numai cisme are
Și se ține gazdă mare,
De-ar avea și cióreci noi
Nici n'ar mai vorbi cu noi.

4.

Bade-o ibovnica ta
Inaltă ca sęcara
Și galbină ca cęra
Și dręptă ca secerea,
Parc'o calcă nevoia!
Nici męrsul de pe cale
Nu sęcănă a fęcă mare
Că mere făcând cu mână
Pare că-i buna bęcărna,
Și mere făcând cu capul
Pare că-i moșu sęcăcul
Și de vine bade-o un vęc
Ți-o bate la pământ
De n'o poți scula mai mult,
Frunđă verde de pe teũ,
Se-ți aduci și neamul teũ!

Tătărlaua.

5.

Bate-l drace p'acela
Mândru l'o făcut măsă,
Num'o leacă l'o stricat
Că l'o făcut prea buzat.

din Bănat.

6.

Bărbate, sufletul mieũ,
De te-ar ține Dumneđeu,

Cânepă mi-ai sêmênat
Bólă 'n óse mi-ai băgat.
Cânepa acuma-î cóptă,
Eü's beteagă de-'s mai mórtă.
Dar ie cósa și-o cosesce
De bólă mă mântuesce,
Și-o cosesce cam pe sus
Sê-mi rămâe preț de-un fus,
Sê-mi pun o țiră de natră
Sê nu-mi dîcă blăstêmată.
Tai-o la Sânta-Mărie
Sêmênță sê nu mai fie,
Că eü, bărbătelul meü,
Când mă gat la făgădăü
Furca ese-'n drumul meü,
Și-m'opresce caerul
Și nu-mi dă pace fusul,
Ca sê-mi împlinesc cheful.
Bărbate, sufletul meü,
Șese boi par c'avui eü,
Fă, ce-î face, vinde doi
Și-mi cumpără un rêsboiü.
Dar' ce-am dîs, prósta de mine,
Rêsboiul unde se pune:
Dracul vede haine bune.
Vinde patru și-mi ie pat
Sê am loc bun de culcat.
Vinde-o vacă și-un vițel
Și-mi ie perină și țol;
Perina s'o pun sub cap
Ca de grije sê mă scap,
Cu țolul sê mă 'nvălesc
Sê dorm sê mă ôdihnesc.
Orî vinde doi din tânjeală
Și-mi cumperă ruminélă,
Ruminélă și săpun,
C'acela-î lucru mai mai bun;
Că cine se săponesce

Și fața și-o ruminesce :
Mult în lume că plătesce !
Bărbatul s'a socotit,
Merge-'n târg, și-a târguit
Tot ce lui ia trebuit :
Două biciuri de nuele
Din drac să facă muere.

7.

Busuioc crescut în fân
Urîtu-î badea bătrân ;
Busuioc crescut în ierbă,
Urîtu-î badea cu barbă ;
Gura-î strimbă, barba împunge,
De urît îi póte ajunge.

de pe Arieș.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cârții, cârții ceteruică
Du-te acasă nevestuică
Că ți beteag bărbatul.
— Las se móră la dracul
Că eū mi-oiū găsi altul
Că am o óie și un berbece
Cu córnelé l'oiū petrece
Cu carnea de pre spinare
Lui i-oiū face comândare
Er cu carnea cea măi multă
Mi-oiū face ospeț și nuntă.

9.

Cātu-î lumea pre sub sóre
Nu-î ca varđa cu unsóre
Și de dulce și de post
Ca churechiul n'a măi fost

Da încă în post și fâsaica
Dacă o fierbe bene maica
Și apoi pre lângă fâsaică
Câte un pic de móre acrå
Da decă a fi și uleiü
Poci dıce deü că nu peiü,
Da când am avé și peste
Postim de se duce veste,
De mazere și de linte
Nici nu ne aducem aminte
Până ne-o pune înainte.

de pe Cris.

10.

Cine-'n lume ș'o vėdut
Epure véra cosând
Și găină duhănind?
Cine-'n lume-o mai vėdut
Epure suind pe scară
Și găină cu țigară?

Rodna.

11.

Decându-s la mama fată
M'aü culcat bugăt pe vétră,
Rėsboiul, mânca'ar focu,
Ala mi-a mâncat norocu.
Când de rėsboiü m'apucam,
Tótă dıua nu lucram ;
Când la furcă începeam ;
Tótă dıua hodineam ;
Patrudecı de anı imı pare
Decând port pěr pe spinare,
Nime baiu nu mi-l are.

Reteag.

12.

Dis'o hîda dingă noi
Că s'o iaū că-mî dă doi boi,
Lângă boi îmi dă și-o vacă,
Lângă vacă un loc de ierbă.
Boii-'n munte i-am mînat
Vaca lupii o-aū mâncat
Și locul s'o surupat
Și-am rămas cu hîda-'n pat.
din Tătărlaua.

13.

Eū mē țin că-s faină fată
De după cap cârligată
In spate ca și-o covată.
Eū mē țin că nu-s bētrēnă
Hia doi din suta bună.
Eū mē ții la per bălaie
Ficiorii îmi ȃic mărhaie.
Eū mē țin ca și-o cruciță
Ficiorii-'mî ȃic bivoliță
Bivolița, bivol prost
De sēmēnță-'n satu nost.
Rodna.

14.

Frunđă verde lată-'n codru
Nu te ține bade lotru
Nu-s ai tei boii și carul
Numai chinul și amarul!
Tu n'ai boi cu corne largi
Mumai pipă cu canaci
Nici ai junci cu corne lungi
Fără satu se-l apuci
Și un suman mare cărpit
Și acela-i de pe slugit

Și sumanu de s'a strica
Badea slugă s'a băga!

Rodna.

15.

Frunză verde din ierugă,
Mai iubescă dracu slugă;
Ađi e ici și mâne-'n țeră,
Vai, ce dragoste amară;
Ađi aici, mâne-'n Sibiū
Vai dómne, ce dor pustiū.
Pentru badea ce mi drag
Câte aud și câte trag,
Pentru care-mi e urít,
Dóuē, trei, și-mi pare mult.

Tătârlaua.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Harnică-i muierea mea,
Harnică-i dracul s'o ié,
Lunea caeru-și făcé
Marți în furcă și-l lega
Miercuri fusul și-l prindea
Joí în têrg mi se ducé,
Și vinerea se întorcé,
Sâmbăta rufe spăla
Dumineca le usca.
Popa tócă-'n liturghie
Și ea uscă la o fie;
Părinte, sfinția ta
Mai ascéptă cu tóca
Sé mi se usce fia.

Avrig.

17.

Insuramaș însura
Nu sciu tata ce mi-a da

Damniá car cu șese boi
Înainte nu sânt doî
La mijloc nu sânt de loc
La proțap
Is eü c'un țap,
Dóuë róte mis din sat,
Și dóuă le-am căpătat
Écă caru că-î gătat;
Tu nevastă fă de cină
Mereü post și nu-î slănină,
Vine jos și nu-î fărină
Ésă afară lemne nus
Mere-'n casă focu-î stâns.

Gledin.

18.

La căsuta cea de bârne
Tóte fetele-s bețrane
Că s'or încrețit pe frunte
Ca ciupercile din munte
Și nu pot să se mărite
Până mor cele 'nvélite,
Și aș jora cu jurători
C'aü purtat un car de flori
Și până s'or mărita
Inc'-un car vor mai purta.

Bistra.

19.

La nevasta beutóre
Nu mai veđi cânep' a sóre
Că și-o bea până-î fuióre,
Sē-'ntelni cu sócrăsa:
Pus'ai noră pânză-o ba?
Ba eü deü sócră n'am pus
Că nu mi-a ajuns un fus
Când venia Țigănci cu fuse

Eū eram la crișmă dusă
Vin acasă reū beteagă
Bărbatu la cap mă légă
C'o frunđucă de curechī
Cu trei pălmī peste urechī
Urechile-mī țiuia
Până nevasta dormia.

Rodna.

20.

Unde-ī fudulia mare
Nu-ī nicī lucru de mirare
Că nu-ī pâne nicī sare
Că-ī sărăcia-'n căldare ;
Fudulia-ī poftă lungă
De poți, de nu poți, te-alungă
Nu scie că nu-s în pungă
Nicī odată bani s'ajungă
Casa-ī golă, lada-ī golă ;
Nicī pe mėsă nicī în olă
Pune pénă-'n pălăriă
Nu o lasă în pustie
De flămmënd el nu mai scie
Și tot bate din călcăie.

Rodna.

21.

Lelea cu ochiī ceī mari
Dat'o boiī pe pieptar,
Și-o junincă
Pe oglindă
Tot se uită și se strîmbă
Sē vadă câtu-ī de mândră.

din Strâmbu.

22.

Lelea cu brău și cu zale
Și la gură cu zăbele

Țipă lele zalele
Și sterge zăbelele.

Lăpuș.

23.

Lele lelișóra mea
Asta crede că-î așa:
Nu te spăla cu sopon
Că nu poți îmbla de somn.

Cluș.

24.

Mă duseiü aséră-'n sat
La nevasta cu bărbat,
Când era gura mai dulce
Pe bărbat dracu-l aduce.
Io-l întreb de sănătate
El-mî dă cu băta-'n spate;
Eü îl întreb: pentru ce?
El se pune și-mî mai dă;
Eü mă făcu-î că mă duc,
El mai face odată jup!
Mă suiü după cuptori
Mă lovi de nouă orî;
Și mă coboriü pe vatră,
Mă lovi cu o lopată;
Când puneam mâna pe chiece,
Mă lovi cu o cârceiă;
Când puneam mâna pe ușă,
Mă lovi cu o cătușă.
Și mă sgariă la gușă,
Când eram pe la prilaz,
Mă lovi cu un bicaș
Și mă sgariă la nas,
Prin susaiü
Abia scăpaiü,
Prin urđici

In patru brânci
Cu pielea t^otă beșici.

Strâmbul.

25.

Mândra mea de mândră mare
Șapte cămeși nouă are
Treî sunt rupte, două-s sparte
Și la două n'are spate.

Somes.

X. Cântece nunțiale.

1.

Bate, Dómnne, ce-î măi bate,
Bate frunța de urđică,
Pe fată până ce-î mică;
Fata dacă cresce mare
La părinți e supărare.

din Bereleu lângă
Trăseău (Ardeal.)

2.

Bosuioc verde din viie
Jelnica mea holteie
Când mērg la căsătorie.
Când de acasă am plecat
Diua bună mi-am luat
Dela grădina cu flori
Dela frați dela surori,
Dela pēr cu frunța lată
Dela mamă, dela tată;

Dela fir de busuioc
Dela ficiorii din joc,
Dela fir de tămăiță
Dela fete feciorite
Câci acolo am întrat
Clopul-n măsă l'am țipat.
Mă uitaiu la clopu meu
Lacrămile-mi merg părëu
De jelea struțului meu ;
Vai sërace struț frumos
Amu cat se te țip jos
Pentru muta cea din dos !

Câțicău.

3.

Bucură-te sócră mare
Că-ți aduc pieptănătore
Pe unde te-a pieptăna
Șapte anii nu te-a mânca
Fără ti tot văieta.

Rodna.

4.

Bucură-te sócră mic
Că rămâi fără nimic !

Rodna.

5.

Câte flori-s pe rëzor
Tóte-mi strigă se mă 'nsor
Së duc mamei ajutor ;
Numai frunđuța din laz
'Mi cântă se mă mai las
Së nu duc mamei necas !

Sâncel.

6.

De când m'am dus la ospet
Mi-am făcut din furcă let!

Sâncel.

7.

Draga tatiî mândră fată
De-ai sci cum îi măritată
Ședéuaî la măta fată
Și-ai trăi nemăritată.
Ți-ai purta tu feția
Ca popa vanghilia.

Reteag.

8.

Ești buhe din bordei
Și vedeți și-afară ce-î?

BCU Cluj / Central University Library Cluj Rodna.

9.

Frunză verde de pre cóstă
Cum nu-î mintea fetei próstă
Când merge un fecior ș-o cere
Ea dice de loc c'a mere
Nu stă 'nloc să socotescă
Cum în lume se trăescă.

10.

La mirésă tot-îi copt
La mire amu fac foc.

Dela mire venim gata
La mirésă amu fac vatra.

din Reteag.

11.

Mare-î dealul Bistriței,
Mai mare-î dorul mândrei,
Dealul Bistriței l'oî trece
Dar dorul nu-l pot petrece.

12.

Măerean crescut în fên
Cintesce omul bătrân!
Măerean crescut în érbă
Cintesce omul de trébă.

Reteag.

13.

Nu mă da maică la deal
Că se face grâul rar
Și iérba numai podbal,
Ci mă dă mamă la șes
Că se face grâul des
Și iérba numai ovés.

Somes.

14.

Până-î fata fată mare
Bate vântu primburéle
Nu scie de atâtea rele;
Da ea dacă se mărită
Bate vântu-'n pătelat
Și duce frică de bărbat.

din Banpatoc.

15.

Pentru doi ciologi de boi
Aduseiū ciurma la noi,
Când am fost la cununie
Norocul era-'n câmpie

Cu piperi și cu tămâie
De mine n'a vrut se scie.

Reteag.

16.

Sărăcile moine lungi
Cum mărită dude-'n dungii;
Sărăcile moine late
Cum mărită dude-'nflata!

Rodna.

17.

Sună, sună 'n codru sună
Da ce sună nu-î minciună:
Insuratu-î târg de țeră
Ce cumperi nu poți da érá;
Eú mi-am cumpărat d'urít
Nu pot mere-'n târg să-l vînd;
Eú mi-am cumpărat năcaz
Nu pot mere-'n târg să-l las.

Rodna.

18.

Socră, sócră
Pómă acrá
De te-ai cóce cât te-ai cóce
Pómă dulce nu te-ai face.

Someș.

19.

Mărgu-ți, mērg, maică sócrii
Alătura cu norii
Pe marginea pădurii
Rumpând frunđa, rumpând iérbă
Rumpând fíca dela babă;
Rumpând iérbă și saseú
Fică dela tatăl seú.
Care-í mama miresii?

— Cea ce stă-'n pragul tinzii
Și se uită cătră lună
Și se rógă cătră sóre
Sě fie ȕiua maĩ mare
C'are o fică mērgátore
Preste munți
În cele curți
La părinți necunoscuți.
Când vede pe socru seũ
Gândesce că-ĩ tatăl seũ,
Când vede pe sócrăs'a
Gândesce că-ĩ maicăs'a,
Când își vede cumnații
Gândesce că-is frații,
Când vede cumnatele
Gândesce că-s surorile.

Silvania.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Da ieți gogio ȕiua bună
Dela tată dela mumă,
Dela frați dela surorĩ,
Dela grădina cu florĩ,
Dela fir de busuioc,
Dela fete dela joc,
Dela fir de tãmăiță,
Dela fete din uliță.

Plânge muma gogiei
La țitina porții
Se rógă de sfântul sóre
Se ție ȕiua maĩ mare
Că are o fică dućátore
Preste munți
În alte curți
La părinți necunoscuți
Și la frați
Neĩntrebați

Én' eși sócră mică afară
De veđi calul mirelui
Cum vine de supérat
De trei ڊile n'o mâncat
O îi fénul rogozos,
O mirele-î mânios
O îi érba rogozósă
O mirésa nu-î frumósă.

Trageți boi trageți nevoi
Că nu trageți lemne gróse
Că trageți pre dómna vóstră

Plânge gogio și nu prea
Că nu scii cine te ie
Că se stii cine te ie
Nice mâne n'ai tăcé
Țipă grâu nu țipa plévă
Se fie mire de trébă.

Drag de car cu 6 boi
A mirelui numa 2 (doi).

Înaintea boilor
Este un cireș înflorit
Dar' nu-î cireș înflorit
Că-î mirele podobit.

21.

Uiu iu găină smultă
Toți în gură ți se uită

Bistrița.

22.

Socăciță lungă-'n dejte
Carne-'n ólă nu mai este ;
Socăciță lungă-'n nas
Carne-'n ólă n'o rēmas !

Rodna veche.

23.

Busuioc de pe icónă
Nănaşa ni ca şi-o dómná;
Busuioc de pe cuieri
Nănaşu-î mare boieri,
Se trăescă nănaşu
Pentru dēnsu-î libovu;
Sē trăescă nănaşa
Pentru dēnsa-î dragostea.
Nici nănaşu nu-î bētrân,
Finu-î ca şi un trândafir;
Nici nănaşa nu-î bētrână,
Fina-î ca şi-o rujă plină.
Se trăesci nănaşă mare,
Fă-ţi cămaşa largă-'n póle
Se mai fii nănaşă mare;
Se porţi pénă de pēuni
Se botezi şi se cununî,
Se porţi pénă de mēr creţi
Se cununî şi se botezi
Batăr un sat jumătate
De nepoţi şi de nepóte.

Din Rodna

24.

Sēracă găină sură,
Eri erai pe lângă şură,
Şi-amu eşci cu bani în gură!

Rodna.

25. Când închină bucătărăsa
găina.

Am găină bubuiată
Şi-î închisă su lăcată
Adă cheia s'o descui
Se o daū nănaşului.

La nănașu-s patru boi
Și-o turmă mare de oi
Și-o pungă cu taleri noi
Și mi-a da și mie doi.
Ia, ia, ia, da nu ți-oî da
Până nu mi arêta
Curaua cu taleleii
Și se-mî numeri mie tri!
Cine-î harnic de asta
Ca se-'mpusce găina
S'o 'mpusce printre picióre
C'acolo-î carnea mai môle?!
din Șanț, l. Rodna.

26. După ce dă găina la nănași.

Socăciță vino-'ncóce
Ce-aî făcut nimic nu-mî place,
C'aî pus brânza subțire
Vino-'ncóce și ți-o ié,
Plăcinta nu-î nici fătată,
Aî avut slabă zăgnată;
Tăietei-s subțirei
Poți prinde boii la ei,
Galuşcele-s mititele
Poți sparge capul cu ele;
Aitura-î prinsă bine
O póte bé orî și cine.

Șanț.

XI. Chiuituri.

1.

BO
Cluj / Central University Library Cluj

Am avut și n'am avut
Și-am trăit cum am putut
Și-oï avea și n'oï avea
Și-oï trăi cum oï potea.

_____ Reteag.

2.

Am avut o căărăușe
Ce ducea la mândra-'n ușe
Și dușmanii o oblicit
Cărărușa mi-o 'ngrădit,
Nici cu pari, nici cu nuele,
Fără tot cu vorbe rele!

~~~~~ Avrig.

3.

Am un bade de departe
Face calea jumătate

Jumătate o fac și eu
Că așa vrea și Domneșeu.

Criș.

4.

Așa mere lelea-n târg
Cu cheile zurăind
Cu mâna badii făcând.

Someș.

5.

Ardă-mite horholină
Nici ai țol nici ai perină
Numai bote de pe tēju
Se te culci cu mutul teū.

Reteag.

6.

Arde-o dōmne și-o pârlesce
Că muta încă poftesce
Cisme de pele de pesce,
Arde-o dōmne și-o pârlesce
Nici de capră nu plătesce.

Strimbul.

7.

Asta-î mândra, c'o sciū bine,
Că la mine-n brațe vine ;
Asta-î mândra, c'o cunosc,
Că la mine-n brațe-o fost.

Păucinesci.

8.

Asta lună nu-î de bună
Că umblă mândra nebună.

Bănat.

9.

Asta lume nu-î a mea
Cealaltă nici așa,
Asta lume-î de-a iubi
Cealaltă de-a jeli.

Bucova.

10.

Auđi lele, cucul cântă
Eși afară de-l ascultă
De-ți va cânta cucul bine
Trage nedejdea de mine,
De-ți va cânta cucul reu
Poți sci că n'oi veni eu.

Feldru.

11.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Bade, dacă esci vitéz
Fă-ți fântână la prilaz
Și strigă séra pe lună
Haï mândră la apă bună!

Velcher.

12.

Badea meü s'a lăudat
C'aséră l'am sărutat,
De unde drac se-l sêrut
Nici cu ochii l'am vêđut?!

13.

Câte florî pe iaz în sus
Tóte cu mândra le-am pus
Câte-am pus până la prânz
Tóte bine mi s'or prins

Câte am pus în meș de séră
Tóte bine se uscară.

Tătárlaua.

14.

Câte rele-s pe pământ
Tóte m'aũ mâncat pe rënd;
Câte-s rele și nu-s bune
Tóte m'aũ bătut în lume!

Avrig.

15.

Câte fete cu peptare
Tóte-s strâmbе de spinare
Ca cârligul la căldare.
Dar lelea-ı négră ca dracul
Buzelei-s ca bumbacul.

Mocod.

16.

Câte pasări sunt în munte
Nu-ı ca cucul de cuminte
Câte pasări sunt în codru
Nu-ı ca cucul de cu șodu
Când aude glas de cósă
El se duce și ne lasă

d. Biharia.

17.

Cât-ı̃ baba de bătrână
Când aude cetera
Iși tocmesce năframa
Și o pune p'ó ureche
Și-ar juca cât șapte fete.

18.

Cât am trăit pe lumiță
Eū n'am vĕdūt felī de frunďă
Ca la lelea-'n grădinuță.

Feldru.

19.

Cărărușă pe sub brađi
Mĕ iubesc de mult doī frați:
Aș iubi pe cel măī mare,
Dar' ochī dragī ca cel mic nare.
Aș iubi pe cel măī mic
Voia la cel mare-o stric.

20.

Cărărușă printre meri
Mĕ Jone unde meri?
— Tacī fată nu mĕ întreba:
Culeg mere, culeg pere
Duc la mândra mea muere.

21.

Cine jócă și nu strigă
Facăi-se gura strimbă!

22.

Cine n'are drăguț drag
Cât e lumca-ī betég
Că mĕ sciū eū chiar pe mine
Cât e lumea nu mi-e bine.

de pe Someș.

23.

Codrule, când te-am trecut
Fost'aî verde și-nfruđit,
Dar amu la înturnat
Te-am āflat fript de uscat.

24.

Cărărușă preste rît
Făcută-î de-al meu urît,
Cărărușă preste deal
Făcută-î de-al meu amar.

25.

Cu bărbatul beutor
Nu-i face pită-'n cuptor
De-abia mămăligă-'n ólă
Și aceea-î mânca-o gólă.

Restosnea.

26.

De aici până la mândra
Șindilită-î ulița
Cu vergi și cu inele
Și cu dorul mândrei mele.

Sălagiū.

27.

De dragostea unui om
Făcuî drum pe sub goron
Num' odată l'oî măi face,
Apoi-i daū bună pace!

28.

De-ar fi dragostile oî
Le-aş mâna eũ dinapoî
Le-aş duce 'n colo la noi
Dară dragostile-s porci
Le-aş mâna şi nu le pocî.

29.

De-ar fi lelea ca şi fala
Nu ş'ar ţese pânza véra
Că ş'ar ţes'o primăvéra
C'atunci nu pute mânjala.

Rugăseşci.

30.

De-aş sci că m'aş duce-'n raiũ
Mi-aş face căruţ cu cai;
Da sciũ că-'n raiũ nu m'oi duce
Că mi-a plăcut gura dulce.

Têrnave.

31.

De-aş trăi cât piétra 'n viie
N'aş lua fată-'n moşie
Sě-mî poruncěscă ea mie;
Făr' sěracă
Şi se-mî placă

Someş.

32.

De-aş trăi cât aş trăi,
Fată bălă n'aş iubi,
C'aş iubi una bărnută
Sě fiũ véra cu drăguţă
Şi tómnă cu nevăstuţă.

33.

De când béu la crișmă 'n deal
De atunci mi sumanul rar
De când béu cu mândrele
Imi beui păralele;
Până bém la crișmă 'n șes
Imi era sumanul des.

Reteag.

34.

De cine mi mie drag
N'am cale și tot 'mī fac;
Da de cine mi urît
Am cale și nu mă duc!

din Banpatac.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Decât pită și slănină
Dela muierea bătrână,
Mai bine o cójă arsă
Dela o fată frumósă.

36.

Decât bade după tine
Mai bine cu capu-'n tină
Că de tine m'oi ăla
Da de tine n'oi scăpa!

Sēcădate.

37.

Drag mi-ī jocul românesc
Dar nu sciū cum se-l pornesc
Și de nu l'oiū porni bine
Lesne voiū păți rușine.

38.

Dragă mi-e crișma-'n pădure
Că beū vin și mânc la mure
De se 'ntêmplă se mă 'mbêt
Număi tufele mă vëd.

din Feldru.

39.

Dragostea unde se pune
Nu-î păcat nici rușine,
Nici rușine dela sat
Nici frică dela bărbat.

Sălagiū.

40.

De trei orī era se mor,
De trei orī dracu-ī detor!
De trei orī dracu-o muri
Și odată mă pot plăti!

din Bănat.

41.

Diua nor și nóptea stele
Eū petrec lumea cu jele,
Diua nor și nóptea nor
Eū petrec lumea cu dor!

Têrnave.

42.

Dișa hîda că mi-a da
Cincī pētaci de-o voi joca,
Adă hîdă baniī 'ncóce
Sē te joc pre cum 'ți place.

43.

Diŝe mândra cătră mine
Să nu daŭ gură la nime
Dară dracul pôte face
Să nu daŭ la cine-mi place.
_____ de pe Criș.

44.

Di țigane cât de bine
Băgas'ar fasolea-'n tine
Fasolea cu pari cu tot
Dracul cu copii cu tot.
_____ Têrnave.

45.

Di, țucute, Ștefănaș
Că la vară ți-om da caș
Da, de nu ni dice bine
Dracu-a băga cașu-'n tine.
_____ Sălăgiu.

46.

Du-te bade la dracu
Nu-mi mai face cu capu
Că mă vede bărbatu
Și m'a bate ca țolu!
_____ Gledin.

47.

Du-te urît și mă lasă
Cu mine nu-î face casă
Colo sus la Negrilésă
C'acoloî pădurea désă
Pădurea désă-î cu umbră
Nu-î uritul pentr'o mândră.
_____ din Bucium șesa.

48.

Dusu-î badea dus la móră
Pice pétra sê-l omóră
Dar de ar fi se fie al meu
Sê-l ferescă Dumneđeũ.

Someş.

49.

Eũ 'cu lelea ducem'aş
Prin țarină și imaş
Povestind cătilenaş
Nu ni-ar trebui nănaş.

d. l. Bistrița.

50.

Eũ, cu mândra rîd în șagă,
Ea gîndesce că mi dragă ;
Eũ cu mândra seguesc
Ea gîndesce c'o iubesc.

51.

Eũ iubesc, tata iubesce,
Casa ni se prăpădesce ;
De-ar iubi și frate-mieũ.
Ni-ar pica casa-'n păreũ !

Olt.

52.

Fă-mě Dómne ce mi face
Fă-mě Dómne lemn de tufă
Sě mă taiă mândra furcă
Sě mă ducă 'n ședětóre
Sě mă țină 'n brățîșóre
Sě pună pre mine ață
Sě mă țină lelea 'n brață.

Avrig.

53.

Fă-mă Dómne ce mi face
Numai popă nu mă face
Să mânc pită boncoită
Și colaci
Dela sëraci
Și covrici
Dela calici!

Avrig.

54.

Frunđuțiță de cireși
Are mândra opt cămeși
Treî sunt rupte, patru sparte,
Una nu se ține-'n spate!

55.

Frundă verde în două ruptă
Care fêtă mă sărută
Pân' atuncea o iubesc
Până alta întêlesc.

56.

Haî, mândră se ne-avem bine
Dar se nu ne scie nime!
Haî, mândră se ne-avem dragi
Dar nedejde se nu-mî tragi,
Că nedejdea dela mine
Ca și sîrma de subțire
Când o puî pe diplă nouă
Să rumpe în opt și 'n nouă:
Când o puî pe diplă veche
Să rumpe 'n nouă și 'n dece.

Săcădate.

CUPRINSUL.

	pag.
I. Cântece bătrânesci	13—30.
II. » voinicesci	31—51.
III. » ostășesci.	52—77.
IV. » de bucuriă.	78—84.
V. » » amor	85—125.
VI. » » jale	125—131.
VII. » » dor	132—139.
VIII. » » urît, mânie, năcaz	140—159.
IX. » satirice	160—170.
X. » nunțiali	171—179.
XI. Chiuituri	180—191.

